

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra technické a informační výchovy

Bakalářská práce

Pavla Prikertová

Analýza rizikovosti praxe žáků oboru Kuchař – číšník

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Analýza rizikivosti praxe žáků oboru Kuchař – číšník zpracovala samostatně pod vedením doc Ing. Čestmíra Serafína, Dr. a veškerou použitou literaturu a zdroje jsem uvedla v seznamu použitých zdrojů.

V Olomouci dne 30.3.2022

.....

Pavla Prikertová

Poděkování

Děkuji vedoucímu mé bakalářské práce panu doc. Ing. Čestmíru Serafínovi Dr., za odborné vedení při zpracování bakalářské práce, cenné rady, připomínky a pomoc při vyhledávání odborné literatury.

Anotace

Bakalářská práce nazvaná Analýza rizikovosti praxe žáků oboru Kuchař – číšník se zabývá problematikou bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci na provozech odborného výcviku. Cílem práce bylo sepsat všechny důležité informace a legislativní předpisy, které pomohou budoucím učitelům a instruktorům odborného výcviku.

Klíčová slova

Bezpečnost práce a ochrana zdraví při práci, učitel odborného výcviku, instruktor odborného výcviku, respondent, žák

Annotation

The bachelor 's thesis entitled Risk Analysis of Pupils' Practitioners in the Field of Chef - Waiter deals with the issue of occupational safety and health protection at work in vocational training establishments. The aim of the work was to write all important information and legislative regulations that will help future teachers and instructors of vocational training.

Keywords

Occupational safety and health protection, vocational training teacher, vocational training instructor, respondent, pupil

Obsah

Úvod.....	7
1 Základní pojmy související s praxí žáků.....	8
1.1 Praktické vyučování.....	8
1.2 Odborný výcvik.....	8
1.3 Učitel odborného výcviku.....	9
1.4 Instruktor odborného výcviku.....	9
1.5 RVP Kuchař – číšník.....	10
1.6 Profil absolventa.....	13
2 BOZP na pracovišti odborného vyučování.....	15
2.1 BOZP obecně.....	15
2.2 BOZP na praxi žáků.....	15
2.3 Dokumentace zajišťující BOZP.....	17
2.4 Povinnosti učitele odborného výcviku.....	18
2.5 Osobní ochranné pomůcky žáků.....	19
3 Hygiena na pracovišti praktického vyučování.....	21
3.1 Co je cílem hygieny.....	21
3.2 Hygienické požadavky na prostorové podmínky.....	22
4 Úrazy, prevence.....	24
4.1 Úrazy žáků na pracovišti odborného výcviku.....	24
4.2 Evidence úrazu.....	25
4.3 Záznam a hlášení úrazů.....	26
4.4 Předlékařská první pomoc.....	27
4.5 Prevence	28

5 Praktická část	30
5.1 Zhodnocení aktuálního stavu.....	30
5.2 Co je cílem výzkumu.....	31
5.3 Metodika výzkumu.....	32
5.4 Analýza dat z dotazníků.....	32
5.5 Návrhy možných opatření.....	51
5.6 Závěr z praktické části.....	52
6 Závěr	53
7 Zdroje	54
Seznam zkratk	57
Seznam příloh	58
Přílohy	59

Úvod

Téma mé bakalářské práce je spojené s dodržováním pravidel bezpečného chování, kázně a zodpovědného přístupu ke zdraví nejen svému, ale také ke zdraví žáků, kolegů a dalšího personálu na všech pracovištích. Toto téma jsem si pro svou bakalářskou práci vybrala, protože je mi blízké. Jelikož již řadu let pracuji jako vedoucí školní jídelny a zároveň jsem i instruktorem odborného výcviku je pro mě dodržování všech zásad BOZP velmi důležité a považuji za nezbytné tyto zásady naučit a předat všem žákům, které na svém pracovišti mám, protože je důležité, aby se žáci naučili chránit si své zdraví.

Ve své bakalářské práci se budu snažit seznámit Vás se všemi důležitými zákony, paragrafy, zásadami a vším co považuji za důležité pro správné dodržování všech zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci. Pro správnou organizaci odborného výcviku je důležitá správná organizace a metodika, která povede k nabytí vědomostí, dovedností a osvojení si bezpečného chování na pracovištích odborného výcviku.

Hlavním úkolem každé organizace je připravit plně kvalifikované jedince pro obory, které se rozhodnou studovat a budou schopni uplatnit se na trhu práce. Mým úkolem je napsat bakalářskou práci tak, aby posloužila i budoucím absolventům a začínajícím učitelům či instruktorům odborného výcviku jako podklad nebo pomůcku pro svou práci a našli v ní vše důležité, co pro svou práci budou potřebovat.

Bakalářskou práci rozdělím na dvě části. V první části se budu zabývat teorií, ve které budu popisovat základní informace týkající se odborné přípravy žáků, důležité informace které jsou nedílnou součástí správně fungující metodiky pro Bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, popíši co je cílem hygieny a jaké jsou nejdůležitější zákony, které řeší hygienu práce, jaké povinnosti má každá organizace plnit a kterou evidenci má povinnou vést a jakým způsobem.

Druhá část mé bakalářské práce bude praktická a bude analyzovat data, které získám pomocí kvantitativně orientovaného výzkumu. Metodou, kterou jsem si zvolila pro sběr dat, je dotazník. Data z tohoto výzkumu budu následně zpracovávat a zkoumat počty úrazů, jejich druhy, jaký vliv má na pracovní úraz přítomnost učitele odborného výcviku, nebo zda ovlivňuje pracovní úrazy typ provozu, ve kterém je odborná praxe vykonávána. Z dotazníku se také dozvíme, zda žáci vědí co je to bezpečnost práce a co by mohlo podle jejich názoru nějakým způsobem ovlivnit počty pracovních úrazů na pracovištích odborného výcviku.

1 Základní pojmy související s praxí žáků

1.1 Praktické vyučování

Vzdělávání ve střední škole se člení na teoretické a praktické vyučování a výchovu mimo vyučování, praktické vyučování se člení na odborný výcvik, cvičení, učební praxi a odbornou nebo uměleckou praxi a sportovní přípravu, a to podle jednotlivých oborů vzdělání. Odborná nebo umělecká praxe a sportovní příprava může být uskutečňována i v období školních prázdnin po dobu stanovenou rámcovým vzdělávacím programem.

Praktické vyučování se uskutečňuje ve školách a školských zařízeních nebo na pracovištích fyzických nebo právnických osob, které mají oprávnění k činnosti související s daným oborem vzdělání a uzavřely se školou smlouvu o obsahu a rozsahu praktického vyučování a podmínkách pro jeho konání.

Na žáky se při praktickém vyučování vztahují ustanovení zákoníku práce, která upravují pracovní dobu, bezpečnost a ochranu zdraví při práci, péči o zaměstnance a pracovní podmínky žen a mladistvých, a další předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. (Školský zákon, §65)

1.2 Odborný výcvik

Odborný výcvik spočívá v osvojování si základních dovedností, činností a návyků, zhotovení výrobků, ve výkonu služeb nebo ve výkonu prací, které mají materiální hodnotu. (§ 13 Vyhlášky č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři)

Během odborného výcviku, je kladen velký důraz na bezpečnost práce všech žáků, a proto jsou po celou dobu odborného výcviku pod dohledem učitele odborného výcviku, nebo instruktora odborného výcviku. Po celou pracovní dobu jsou žáci neustále vedeni k tomu, aby všechny zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví dodržovali, znali je a tím si je zároveň vštěpili natolik, že se pro ně činnosti, které mají ochránit jejich zdraví a bezpečnost, stanou automatické a riziko pracovního úrazu se sníží.

1.3 Učitel odborného výcviku

Učitelé odborných předmětů, praktického vyučování a odborného výcviku (kromě pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami) připravují studenty na středních školách na konkrétní zaměstnání, pro která obvykle není požadováno vyšší odborné nebo vysokoškolské vzdělání. Do této podskupiny dále patří lektori dalšího vzdělávání, kteří učí odborné předměty v institucích dalšího vzdělávání a vzdělávání dospělých, připravují zaměstnance k vykonávání konkrétních odborných profesí vyžadujících specifické odborné znalosti. (CZ-ISCO Klasifikace zaměstnání ISCO)

Učitel odborného výcviku získá svou odbornou kvalifikaci

- Vysokoškolským vzděláním získaným studiem akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů střední školy
- Vyšším odborným vzděláním získaným ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy v oboru vzdělání, který odpovídá charakteru praktického vyučování
- Středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělání v oboru vzdělání, který odpovídá charakteru vyučovaného předmětu

Učitel odborného výcviku pravidelně kontroluje docházku žáku na pracovištích odborného výcviku. Kontroluje dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce. Úzce spolupracuje s instruktory odborného výcviku na pracovištích, kde nejsou učitelé odborného výcviku přítomni po celou pracovní dobu žáků. Společně s instruktorem odborného výcviku hodnotí a zapisuje klasifikaci žáků. Dbá na to, aby všichni žáci byli pravidelně seznamováni se všemi zařízeními na jednotlivých pracovištích a byli pravidelně proškolení ze zásad BOZP.

1.4 Instruktor odborného výcviku

Instruktořem odborného výcviku je osoba, která je zaměstnaná na pracovišti nebo v zařízení fyzické či právnické osoby, která má všechny oprávnění k činnosti související s výukou žáků a se školou má podepsanou smlouvu. Instruktor odborného výcviku je zodpovědný za rozpis směn žáků tak, aby směny měl souběžně s žáky. Při nástupu na pracoviště seznámí žáky

s bezpečnosti práce a během školního roku provádí instruktáže na jednotlivá zařízení na pracovišti odborného výcviku. Jednou týdně potvrzuje do deníku praxe docházku. Provádí klasifikaci. Plní s žáky osnovy dle tematického učebního plánu podle ročníku.

Instruktor odborného výcviku dbá na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví, kontroluje dodržování zásad bezpečnosti práce, osobní ochranné pracovní pomůcky žáků, dohlíží na jejich správné používání a jejich údržbu. Před nástupem žáků na směnu má povinnost zkontrolovat zda jsou žáci řádně upraveni a jejich pracovní oděv i obuv je z pohledu hygieny a bezpečnosti práce v pořádku.

1.5 RVP Kuchař – číšník

Rámcové vzdělávací programy (dále jen RVP) tvoří obecně závazný rámec pro tvorbu školních vzdělávacích programů škol všech oborů vzdělání v předškolním, základním, základním uměleckém, jazykovém a středním vzdělávání. Do vzdělávání v České republice byly zavedeny zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon).

RVP stanovuje konkrétní cíle, formy, délku a povinný obsah vzdělávání, a to všeobecného a odborného podle zaměření daného oboru vzdělání, jeho organizační uspořádání, profesní profil, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání a zásady pro tvorbu školních vzdělávacích programů. RVP řeší také podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nezbytné materiální, personální a organizační podmínky a podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví. (nuv.cz)

Bližší podrobnosti řešící samotné BOZP je v RVP řešeno v odborných kompetencích a v některých oblastech vzdělávání jako je např. vzdělávání přírodovědné, vzdělávání pro zdraví a odborné vzdělávání.

Odborné kompetence jsou pro odborné vzdělávání velmi důležité, jedná se totiž o souhrn teoretické ale i praktické přípravy. Odborné kompetence v sobě zahrnují znalosti, dovednosti a postoje získané v průběhu vzdělávání v oboru. Bezpečnost práce a ochranu zdraví v RVP řeší odborné kompetence a to v bodě A.

V tomto bodě je popsáno, kterými základními kompetencemi bude absolvent disponovat, jsou proto společné pro obě dvě zaměření v tomto oboru.

Bod A tedy řeší, aby absolventi:

- dodržovali bezpečnost práce, chápali ji jako nedílnou součást péče o zdraví své, spolupracovníků i hostů, jako součástí řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem
- znali a dodržovali základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence
- osvojili si zásady a návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami, rozpoznali možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byli schopni zajistit odstranění závad a možných rizik

BOZP je řešena také v různých oblastech vzdělávání v rámci RVP a prolíná se tedy mezi více předmětů. V rámci přírodovědného vzdělání jsou žáci svedeni k tomu, aby uměli posoudit chemické látky tak, aby z hlediska bezpečnosti věděli jak je používat a byli si vědomi vlivu na živé organismy a prostředí. V afektivní oblasti směřuje přírodovědného vzdělání k tomu, aby žáci získali motivaci přispět k dodržování udržitelného rozvoje v občanském životě i odborné pracovní činnosti.

Součástí přírodovědného vzdělání je chemické, biologické, ekologické a matematické vzdělání. Výsledkem je, že žák je schopen vyjádřit:

- složení roztoku a připraví roztok požadovaného složení
- vysvětlí podstatu chemických reakcí
- provádí jednoduché chemické výpočty, které je schopen využít v odborné praxi
- charakterizuje vybrané chemické prvky a anorganické sloučeniny a zhodnotí jejich využití v odborné praxi i v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na bezpečnost, zdraví a životní prostředí
- popíše stavbu lidského těla a vysvětlí funkci orgánů a orgánových soustav
- vysvětlí význam zdravé výživy a uvede principy zdravého životního stylu
- uvede příklady bakteriálních, virových a jiných onemocnění a jejich možnost prevence
- charakterizuje působení životního prostředí na člověka a jeho zdraví
- na konkrétním příkladu z praxe návrh řešení environmentálního problému

V rámci vzdělávání pro zdraví si BOZP klade za cíl vybavit žáky znalostmi a dovednostmi, které vedou k dovednostem potřebným k preventivní a aktivní péči o zdraví své, tak ostatních, a bezpečnost. Je důležité v nich rozvinout a podpořit chování a postoje vedoucí ke zdravému způsobu života a celoživotní odpovědnosti za jejich zdraví.

Vzdělávání pro zdraví vede žáky k tomu, aby znali potřeby svého těla a jeho biopsychosociální jednotě a rozuměli tomu, jak působí výživa, životní prostředí, hygiena a pohybové aktivity na jejich zdraví a bezpečnost.

Vzdělávání ke zdraví směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- vážit si zdraví, rozpoznat co ohrožuje jejich tělesné a duševní zdraví
- pojímat zdraví jako prvořadou hodnotu potřebnou ke kvalitnímu životu
- racionálně jednat v situacích osobního či veřejného ohrožení
- posoudit vliv pracovních podmínek a povolání na své zdraví v dlouhodobé perspektivě a ví jak kompenzovat jejich nežádoucí účinky
- dovede uplatňovat naučené modelové situace k řešení konfliktních situací
- popsat úlohu státu a místní samosprávy při ochraně zdraví
- prokáže dovednosti v poskytnutí první pomoci sobě i jiným

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce a požární prevence je v RVP řešena také v odborném vzdělávání. Odborné vzdělávání si dává za výsledek v rámci BOZP seznámit žáky s pracovněprávní problematikou BOZP a naučit je bezpečnosti ve výrobních zařízeních. Žák musí znát a umět používat všechny zásady a hygienické předpisy v gastronomii a umí eliminovat a charakterizovat možné alimentární nákazy. Výsledkem vzdělávání je aby žák uměl:

- dodržovat ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence
- při obsluze a běžné údržbě a čištění strojů a zařízení postupuje v souladu s bezpečnostními předpisy a pracovními postupy
- uvést příklady bezpečnostních rizik, uvést nejčastější důvody pracovních úrazů a jejich prevenci
- uvést zásady poskytnutí první pomoci při pracovním úrazu
- uvést povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu

1.6 Profil absolventa

Absolvent školního vzdělávacího programu kuchař-číšník disponuje kompetencemi pro činnosti v provozovnách veřejného stravování na úseku výroby a odbytu. Absolvent ovládá způsoby přípravy běžných pokrmů české kuchyně ale i zahraničních kuchyní. Zhotovuje pokrmy teplé, studené kuchyně a připravuje jednoduché moučníky, kontroluje kvalitu provedení práce, esteticky je upravuje a umí správně uchovávat pokrmy.

Absolvent ovládá základní pravidla a techniku obsluhy podle prostředí a charakteru společenské příležitosti. Absolvent se uplatní při výkonu povolání ve veřejném i účelovém stravování v pozici zaměstnance. Po nezbytné praxi v oboru je připraven na soukromé podnikání v pohostinství.

Po absolvování závěrečných zkoušek se může ucházet o přijetí do studijních oborů pro absolventy tříletých učebních oborů apod.

Absolvent v oblasti výkonu profese

- prakticky využívá poznatků o různých druzích surovin, používaných strojích a zařízeních, technologických postupech při zhotovování pokrmů
- připravuje a uspořádává své pracoviště ve výrobním středisku
- posoudí vlastnosti jednotlivých druhů potravin a zvolí vhodný technologický postup při zhotovování pokrmů
- orientuje se v technologických postupech přípravy pokrmů
- orientuje se v recepturách teplých, studených a dietních pokrmů a použije vhodné technologické postupy
- určuje spotřebu základních surovin a konvencí, normuje pokrmy a nápoje a kalkuluje jejich ceny
- kontroluje kvalitu provedené práce, připravuje pracoviště na provoz
- sestaví jídelní a nápojový lístek podle gastronomických pravidel a pravidel racionální výživy
- ovládá základy jednoduché a složité obsluhy v různých druzích odbytových středisek, sestaví slavnostní menu pro slavnostní příležitosti, upraví tabuli pro různé příležitosti,
- ovládá různé způsoby vyúčtování s hostem

Žák je veden tak, aby:

- znal své reálné odborné a osobnostní kvality, uměl konstruktivně zvažovat své možnosti v oblasti profesní dráhy, měl reálnou představu o kvalitě své práce, pracoval svědomitě a pečlivě, snažil se dosahovat co nejlepších výsledků a konstruktivně přistupovat k důvodné kritice a k odstraňování vzniklých nedostatků
- měl základní přehled o nabídce profesních a vzdělávacích možností a příležitostech v regionu, uměl posoudit a zjistit možnosti svého pracovního uplatnění a jim odpovídající potřeby dalšího vzdělávání
- prezentoval vhodným způsobem výsledky své práce i dispozice k dalšímu profesnímu i osobnostnímu rozvoji, uvažoval a jednal ekonomicky v osobním i pracovním životě (bral v úvahu náklady, výnosy a zisk každé činnosti), pracoval hospodárně a snažil se o loajálnost v pozici zaměstnance
- dodržoval zásady a předpisy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a hygieně práce, znal pracovní rizika spojená s výkonem svého povolání, pečoval o stroje a zařízení a prováděl jejich běžnou obsluhu a údržbu, rozvíjel své estetické cítění a tvůrčí přístup ve svém oboru
- dovede identifikovat běžné problémy, s nimiž se v životě setká a hledat způsoby jejich řešení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolvent

- uměl se orientovat v potřebných informacích a pracoval s nimi uvážlivě
- byl schopen používat prostředky informační a komunikační technologie ke komunikaci, pro získávání a zpracování informací ve všech oblastech, zejména v pracovním a osobním životě, měl aktivní přístup k životu, včetně života občanského a k řešení problémů, - jednal a komunikoval slušně a odpovědně, vážil si vytvořených hodnot, respektoval lidská práva a vážil si lidského života, chránil životní prostředí v pracovním i osobním životě, jednal hospodárně v pracovním i osobním životě, pociťoval odpovědnost za své zdraví, usiloval o zdravý životní styl a zdokonalování své tělesné zdatnosti (ŠVP Kuchař číšník SOŠOS Štursova)

2 BOZP na pracovišti odborného vyučování

2.1 BOZP obecně

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci se zabývá riziky, která vznikají při pracovních činnostech, jsou vyvolána stroji a zařízeními nebo vyplývají z pracovního prostředí či pracovních podmínek. (Dittrichová 2019)

Základní právní rámec problematiky BOZP je řešen třemi hlavními zákony.

- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění
- zákon č. 309/2006 Sb., zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví

2.2 BOZP na praxi žáků

Základem právní úpravy bezpečnosti a ochrany zdraví ve školách je §29 školského zákona, podle kterého platí, že školy a školská zařízení zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání, sním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb. Žákům a studentům poskytují nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví a jsou povinni vést evidenci úrazů, k nimž došlo při činnostech souvisejících se vzděláváním.

Každý žák se před nástupem na svou praxi podrobí lékařské prohlídce. Máme dva druhy pracovně lékařských prohlídek a popisuje je vyhláška 79/2013 Sb..

Při praktickém vyučování, praktické přípravě a jiných činnostech souvisejících s praktickou výukou, je zvýšená pravděpodobnost možnosti úrazů a ohrožení zdraví žáků. Žáci se vždy řídí pokyny vyučujícího nebo instruktora odborného výcviku.

Za BOZP na jednotlivých smluvních pracovištích odpovídá vždy vedoucí dané provozovny. Zajištění BOZP v hostinské činnosti patří k těm náročnějším. Je třeba ale zmínit, že bezpečnost práce v restauraci a kuchyni nemá žádný oficiální soubor bezpečnostních předpisů.

Ty nejdůležitější povinnosti BOZP pro hostinskou činnost se odvíjí od reálných rizik, které jsou v každém pracovním prostředí odlišné. Mezi nejdůležitější patří:

- zajistit bezpečnost a ochranu zdraví na pracovišti pro všechny zaměstnance
- Zajistit všem zaměstnancům školení BOZP
- kontinuálně vyhledávat a vyhodnocovat potenciální rizikové faktory
- zpracovat tzv. registr rizik
- zajistit preventivní opatření zjištění rizik
- vypracovat kategorizaci prací jednotlivých zaměstnanců dle zjištěných rizik
- zpracovat a pravidelně aktualizovat dokumentaci BOZP a požární ochrany (dále jen PO)
- zpracovat směrnice pro osobní ochranné pracovní pomůcky (dále jen OOPP)
- provádět kontroly a revize všech technických zařízení, strojů a přístrojů
- seznámit zaměstnance s návody zařízení od výrobců
- zpracovat traumatologický a evakuační plán
- dbát na ergonomické uspořádání pracovního prostředí
- dodržovat zákonné požadavky na práci přesčas
- zpracovat knihu úrazů a evidovat všechny pracovní úrazy
- provádět pravidelné kontroly a audity BOZP

Další povinnosti na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v restauracích, kuchyních a jiných hostinských provozovnách se odvíjí od konkrétních specifik a odhalených rizik. Ve většině případů ale lze počítat s výše uvedenými povinnostmi. (bozp.cz).

Délka pracovní doby praktického vyučování je řešena ve vyhlášce č.13/2005 SB., o středním vzdělání. Podle ní v zásadě platí, že v denní formě je vyučovací jednotkou vyučovací den. Tento den však nesmí pro žáky prvního ročníku být delší než 6 vyučovacích hodin a ostatní žáky vyšších ročníků 7 vyučovacích hodin. Dopolední výuka pro žáky prvního ročníku může začít nejdříve v 7.00 hodin a končit musí nejpozději při odpoledním vyučování ve 20.00 hodin. Žáci vyšších ročníků mohou dopolední výuku začít od 6.00 hodin a odpolední výuku končit nejpozději ve 22.00 hodin. Současně musí být dodržena přestávka mezi jednotlivými vyučovacími dny a to 12 hodin. V praxi to znamená, že pokud končí praktické vyučování jeden den ve 22.00 hodin, nesmí začít následující den praktické vyučování dříve než v 10.00 hodin dopoledne. (Dandová2008)

Dále podle Zákona č. 262/2006 Sb., §88 platí že:

(1) Zaměstnavatel je povinen poskytnout zaměstnanci nejdéle po 6 hodinách nepřetržité práce přestávku v práci na jídlo a oddech v trvání nejméně 30 minut; mladistvému zaměstnanci musí být tato přestávka poskytnuta nejdéle po 4,5 hodinách nepřetržité práce. Jde-li o práce, které nemohou být přerušeny, musí být zaměstnanci i bez přerušení provozu nebo práce zajištěna přiměřená doba na oddech a jídlo; tato doba se započítává do pracovní doby. Mladistvému zaměstnanci musí vždy být poskytnuta přestávka na jídlo a oddech podle věty první.

(2) Byla-li přestávka v práci na jídlo a oddech rozdělena, musí alespoň jedna její část činit nejméně 15 minut.

(3) Přestávky v práci na jídlo a oddech se neposkytují na začátku a konci pracovní doby.

(4) Poskytnuté přestávky v práci na jídlo a oddech se nezapočítávají do pracovní doby.

(Zákony pro lidi.cz)

Žákům jsou také zakázány práce spojené s nepřiměřenou námahou, které řeší vyhláška č.288/2003Sb., §6. Zde je uvedeno, že jsou žákům zakázány práce spojené zejména s nepřiměřenou námahou, především pokud jde o přenášení nadměrných břemen a manipulaci s těžkými věcmi. (Zákony pro lidi.cz)

2.3 Dokumentace zajišťující BOZP

Pro bezpečnost a ochranu zdraví při výchově a vzdělávání dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních má mimořádný význam výkon dozoru nad jejich činností. Konkrétní úkoly a podrobnosti v péči o bezpečnost a ochranu zdraví a v jejich rámci i úkoly dohledu nad dětmi, žáky a studenty škol a školských zařízení stanoví pro jednotlivé typy škol a školských zařízení obecně závazné právní předpisy.

Pro oblast evidence, záznamu a hlášení úrazu byla vydána vyhláška Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT) č. 57/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů. Touto vyhláškou se provádí § 29 odst. 3 školského zákona.

Od 1. ledna 2011 platí Nařízení vlády. č. 201/2010 Sb., o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu.

Dokumentaci k zajištění BOZP, kterou je zaměstnavatel (ředitel školy) povinen vést, tvoří zejména:

- Doklady o každoročních předepsaných prověrkách bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na všech pracovištích - § 108, odst. 5 ZP
- Projektová dokumentace kotelny - § 3 vyhlášky č. 91/1993 Sb., k zajištění bezpečnosti práce v nízkotlakých kotelnách
- Školní řád, vnitřní řád - § 30 školského zákona
- Zápisy o provedeném školení zaměstnanců - § 103 odst. 2, 3 ZP
- Evidence pracovní doby včetně přesčasové práce - § 96 ZP
- Kniha úrazů - § 105 ZP a § 1 vyhlášky č. 57/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 64/2005 sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů
- Záznamy o pracovních a školních úrazech - § 105 ZP a §1 vyhlášky č. 57/2010 Sb.
- Evidence uznaných nemocí z povolání - § 105 odst. 6 ZP
- Seznam osobních ochranných pracovních prostředků - čl. 7 Metodického pokynu k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy čj.37 014/2005.

2.4 Povinnosti učitele odborného výcviku

Učitel odborného výcviku má v návaznosti na tematický plán učiva ještě další povinnosti, které musí plnit. Jeden z jeho hlavních úkolů je zajištění ochrany zdraví žáků při práci a dohlížet na dodržování všech zásad bezpečnosti. Všechny žáky musí být před nástupem na praxi učitel odborného výcviku seznámit s vnitřním řádem daného pracoviště. Učitel odborného výcviku zapisuje docházku, kontroluje smluvní pracoviště odborného výcviku, kde spolupracuje s jednotlivými instruktory odborného výcviku a řeší dodržování všech zásad bezpečnosti na provozech, kde žáci vykonávají svou praxi.

Před nástupem žáků na praxi kontroluje všechny osobní ochranné pomůcky žáka, upravenost, čistotu jeho oděvu, pracovní obuv, pracovní pomůcky a stav v jakém žák na pracoviště přišel.

Učitel odborného výcviku řeší také všechny pracovní úrazy žáků, které musí zapisovat do knihy úrazu.

Učitelé odborného výcviku, kteří jsou povinni dohlížet a zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků, musí vycházet z anatomicko-fyziologických podmínek, možností a individuálních schopností žáků a zajistit:

- aby požadovaný výkon žáka byl přiměřený jeho možnostem (s ohledem na jeho věk, lékařský posudek, fyzickou způsobilost, schopnosti, momentální zdravotní stav), jsou zakázána práce spojené se zvýšenou zátěží na pohybové ústrojí stanovené pro mladistvé dle nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci (Dandová 2008)
- aby mladiství nevykonávali práce spojené se zvýšenou zátěží pohybového ústrojí při přepravě břemen a nevynakládaly síly větší, než jsou uvedeny v příloze č. 2 vyhlášky č. 288/2003 Sb. (Dandová 2008)
- aby mladiství nevykonávali po dobu delší, než 4 hodiny za pracovní dobu práce spojené se zvýšenou zátěží na pohybové ústrojí v pracovních polohách bez možnosti jejich střídání, trvale vykonávané ve stoje či vsedě (Dandová 2008)

2.5 Osobní ochranné pomůcky žáků

Metodický návod stanoví pouze obecnou zásadu, že osobní ochranné pracovní prostředky se žákům poskytují při vzdělávání a sním přímo souvisejících činnostech, pokud to vyžaduje ochrana jejich života a zdraví. Škola je žákům poskytuje dle svého vlastního seznamu zpracovaného na základě vyhodnocení rizik a konkrétních podmínek na pracovišti. Škola dbá na to, aby ochranné prostředky byly v použitelném stavu a kontroluje jejich užívání. (Dandová 2008)

Definice vlastního pojmu „osobní ochranné pracovní prostředky“ je obsažena v ustanovení §104 odst. 1 zákoníku práce. Podle ní jsou osobní ochranné pracovní prostředky ochranné prostředky, které musí chránit zaměstnance před riziky, nesmí ohrožovat jejich zdraví, nesmí bránit při výkonu jejich práce a musí splňovat požadavky stanovené prováděcím předpisem. (Dandová 2008)

Mezi typické osobní ochranné pracovní prostředky, které škola poskytuje svým žákům patří:

- Pracovní obuv pro kuchaře – musí mít protiskluzovou podrážku, plnou patu a špičku, voděodolné
- Pracovní kalhoty pro kuchaře -bílé
- Pracovní rondon pro kuchaře- bílý
- Zástěra pro kuchaře - bílá
- Pokrývka hlavy - bílá

Obr.1 Rondon

Obr.2 Kuchařské kalhoty

Obr. 3 Kuchařská zástěra

Obr.4 Kuchařská čepice

Obr. 5 pracovní obuv pro kuchaře

3 Hygiena na pracovišti praktického vyučování

3.1 Co je cílem hygieny

Dodržování hygienických zásad na pracovišti přispívá k ochraně zdraví a slouží jako prevence šíření infekčních onemocnění. Všichni žáci se musí podrobit lékařské prohlídce, na základě které, je žákům vystaven potravinářský průkaz podle §19 zákona 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. Zdravotní průkaz potřebuje každá fyzická osoba, která provozuje činnosti epidemiologicky závažné.

Pro žáky na pracovištích odborného výcviku platí několik důležitých hygienických požadavků na osobní hygienu, které jsou součástí vnitřního řádu provozoven. Patří mezi ně že:

- všichni žáci jsou povinni závazně dodržovat vnitřní řád provozovny
- žáci mohou na pracoviště vstupovat pouze v předepsaném pracovním oblečené a pracovní obuvi, včetně pokrývky hlavy
- žáci musí být před nástupem na pracoviště vždy řádně upraveni a čisti. Nesmí mít na sobě žádné šperky, hodinky a jiné ozdobné předměty
- před vstupem na pracoviště si musí řádně umýt ruce a použít dezinfekci
- při zašpinění pracovního oblečení je nutné se převléci do čistého oblečení
- udržovat pořádek, čistotu a chránit zdraví své i ostatních na pracovišti a dbát pokynu učitele či instruktora odborného výcviku

Vedle hygienických požadavků na osobní hygienu řešíme na provozovnách odborného výcviku také hygienu práce. Hygiena práce je obor, který se velmi úzce váže na bezpečnost a ochranu zdraví při práci (BOZP). Zabývá se primárně posuzování pracovní činnosti, která může mít vliv na zdraví žáků, ale i zaměstnanců provozoven. Kontrolním orgánem je Krajská hygienická stanice. Náplní hygieny práce v rámci státního zdravotního dozoru je kontrolovat, zda podnikatelský subjekt plní zákonné povinnosti a požadavky v oblasti ochrany zdraví při práci. Krajská hygienická stanice, může kontrolovat požadavky na provedení pracoviště, tedy například odvětrávání, osvětlení, mikroklimatické podmínky na pracovišti, dodržování limitů fyzické zátěže pracovníků, limity prachu, chemické škodliviny, hygienické limity, ale také například plnění požadavků na ergonomii pracoviště, vybavení pro poskytnutí první pomoci, sanitární vybavenost, dodržování pitného režimu

či zásobování pracoviště zdrojem vody nebo dokonce zajištění preventivní zdravotní péče zaměstnanců.

Mezi nejdůležitější zákony, které řeší hygienu práce, patří:

- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli
- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoníku práce
- Zákon č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovně právních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci)
- Předpis č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci
- Předpis č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací
- Předpis č. 291/2015 Sb., o ochraně zdraví před neionizujícím zářením

(Bezpečnost práce.info)

3.2 Hygienické požadavky na prostorové podmínky

Hygienické požadavky na prostory a provoz škol řeší vyhláška š. 108/2001 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na prostory a provoz škol, předškolního zařízení a některých školských zařízení. Další hygienické požadavky na vybavení, provoz, osvětlení, vytápění, mikroklimatické podmínky, zásobování vodou a úklid škola školských zařízení uvádí vyhláška č. 108/2001 Sb. Hygienické požadavky na umístění, prostorové podmínky, ubytování, osvětlení, vybavení a úklid, zásobování vodou, odstraňování odpadků a splaškových vod, stravování a režim dne pro zotavování dětí řeší vyhláška 106/2001 Sb.

Hygienické požadavky na umístění, stavební konstrukci, prostorové a dispoziční uspořádání, zásobování vodou, vytápění, osvětlení, odstraňování odpadních vod, větrání, vybavení provozoven stravovacích služeb a dále jejich uvedení do oběhu a dále podmínky výroby,

přípravy, přepravy, rozvozu, značení a skladování pokrmů a podmínky odběru a uchování vzorků vyrobených pokrmů stanovuje vyhláška č. 107/2001 Sb. (Černá 2003)

K zajištění bezpečné a zdraví neohrožující práce bezesporu významnou měrou přispívá vhodné pracovní prostředí. Tyto podmínky upravuje celá řada předpisů, včetně zákoníku práce. Avšak tři z nich jsou nejdůležitější. Kromě zákona 309/2006 Sb., (zákon o zajištění dalších podmínek BOZP) je to nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí a nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci. (Neugebauer 2016)

Zaměstnavatel je podle zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen ZoBOZP) povinen zajistit, aby zajistil prostorové, konstrukční uspořádání a vybavení pracoviště tak, aby pracovní podmínky zaměstnanců odpovídaly bezpečnostním a hygienickým požadavkům na pracoviště a pracovní prostředí.

Proto musí zajistit zejména aby:

- pracoviště (včetně chodeb, schodišť a jiných komunikací) měly stanovené rozměry, povrch a vybavení potřebné pro prováděné činnosti
- pracoviště byla řádně osvětlena (je-li to možné denním světlem), větrána, vytápěna a zásobována vodou
- umyvárny, sprchy, záchody, šatny, místnosti pro odpočinek a stravování měly stanovené rozměry, vybavení a provedení,
- únikové cesty, východy, dopravní komunikace k nim (přístupové cesty) byly trvale volné
- uvedené prostory byly pravidelně udržovány, uklízeny a čištěny
- pracoviště byla vybavena prostředky pro poskytnutí první pomoci (po dohodě s pracovně-lékařskou službou) a pro přivolání zdravotnické záchranné služby.

(Neugebauer 2016)

4 Úrazy, prevence

4.1 Úrazy dětí a žáků

U pojmu „školní úraz“ je možné konstatovat, že žádný obecně závazný právní předpis neobsahuje definici pojmu „školní úraz“. Podle ustanovení § 29 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů platí, že školy a školská zařízení jsou povinny vést evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, k nimž došlo při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb, vyhotovit a zaslat záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím. Ministerstvo stanoví vyhláškou způsob evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, vzor záznamu o úrazu a okruh orgánů a institucí, jimž se záznam o úrazu zasílá. K provedení tohoto ustanovení byla vydána vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů. Ani tato vyhláška však neobsahuje definici pojmu „školní úraz“. Vyhláška pouze uvádí, že záznam o úrazu se vyhotovuje u úrazu, jehož důsledkem byla nepřítomnost dítěte, žáka nebo studenta ve škole nebo školském zařízení. (bozp.info)

Pokud jde o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví ve školách a školských zařízeních, platí jediné ustanovení školského zákona a to § 29, který stanoví že:

- 1) Školy a školská zařízení jsou při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb povinny přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí, žáků a studentů a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů.
- 2) Školy a školská zařízení zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech. (Dandová 2008)

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů není doposud upraveno žádným právním předpisem. V současné době platí Metodický pokyn MŠMT čj.: 37 014/2005-25 k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Na žáky středních škol se při praktickém vyučování vztahují ustanovení zákoníku práce, která mimo jiné upravují bezpečnost a ochranu zdraví při práci, včetně pracovních podmínek žen a mladistvých a další předpisy BOZP. Úraz, který se stane žákovi při praktickém vyučování u právnické či fyzické

podnikající osoby, se vyšetřuje, ve spolupráci se zaměstnavatelem, a eviduje škola, neboť se nejedná o pracovní úraz, ale o „úraz dětí, žáků a studentů“ tzv. školní úraz. U úrazu škola postupuje podle vyhlášky č.64/2010 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků, a studentů ve znění 57/2010 Sb. Za škodu, která vznikla v důsledku úrazu žáka při praktickém vyučování nebo v přímé souvislosti s ním u právnické či fyzické podnikající osoby, odpovídá právnická nebo fyzická podnikající osoba, u níž se vyučování uskutečnilo (§391 odst. 3 zákoníku práce).(Neugebauer 2016)

4.2 Evidence úrazu

Evidence úrazů se řídí vyhláškou č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentu včetně změny provedené vyhláškou č. 57/2010 Sb., s účinností od 1.4 2010.

Evidence úrazu se provádí do tzv. „Knihy úrazů“. Kniha úrazů může mít jak listinnou tak elektronickou podobu. Do knihy úrazů se evidují všechny druhy úrazů bez ohledu na jejich závažnost. V knize úrazů se evidují všechny úrazy dětí, žáků a studentů, ke kterým došlo při činnostech uvedených v § 29 odst. 2 školského zákona a to nejpozději do 24 hodin od okamžiku, kdy se škola nebo školské zařízení o úrazu dozví.

V knize úrazu se musí uvést tyto údaje:

- pořadové číslo úrazu
- jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození zraněného
- popis úrazu
- popis události, při které k úrazu došlo, včetně údaje o datu a o místě události
- zda a kým byl úraz ošetřen
- podpis zaměstnance právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení, který provedl zápis do knihy úrazů
- další údaje, pokud jsou potřebné k sepsání záznamu o úrazu

Osobní údaje, které jsou součástí knihy úrazů, mohou být zpracovávány pouze za účelem evidence úrazů, popřípadě jako podklad pro vyhotovení záznamu o úrazu. (vyhláška 64/2005Sb.)

4.3 Záznam a hlášení úrazů

Záznam o úrazu dítěte, žáka a studenta je důležitým dokladem, jímž se prokazuje vznik úrazu a okolnosti, za kterých k úrazu došlo. Obecně slouží pro stanovení nápravných a preventivních opatření a pro jejich kontrolu. Je to důležitý podklad pro vedení statistiky, rozboru a pro tvorbu preventivního opatření v širším rozsahu. Je důležitým vodítkem pro posouzení míry odpovědnosti za vzniklou škodu ze strany žáka. Z jeho obsahu se také vychází při projednávání o případné trestní odpovědnosti v případech zanedbání náležitého dohledu, zejména v případě, že školní úraz zanechá na zdravotním stavu žáka trvalé následky. (Dandová2008)

Vyhláška 64/2005Sb., v §2 stanoví že:

- 1) Záznam o úrazu škola nebo školské zařízení vyhotovuje, jde-li o
 - a) úraz, jehož důsledkem byla nepřítomnost dítěte, žáka nebo studenta ve škole, nebo školském zařízení, nebo
 - b) smrtelný úraz; smrtelným úrazem se pro účely této vyhlášky rozumí takové poškození zdraví, které způsobilo smrt po úrazu nebo na jehož následky žák zemřel nejpozději do jednoho roku od vzniku úrazu
- 2) záznam o úrazu se vyhotoví na formuláři, který je jako vzor součástí této vyhlášky
- 3) na žádost zákonného zástupce žáka, zletilého žáka nebo orgánu uvedeného v §4 škola nebo školské zařízení bezodkladně vyhotoví záznam i o úrazu, který není uveden v odstavci 1.
- 4) škola nebo školské zařízení vyhotoví o úrazu, který nezpůsobí nepřítomnost žáka ve škole nebo školském zařízení, záznam, pokud je pravděpodobné, že žákovi bude poskytnuta náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění způsobené úrazem.
- 5) jedno vyhotovení záznamu o úrazu předá škola nebo školské zařízení zletilému žákovi, v případě nezletilého žáka jeho zákonnému zástupci

Hlášení školního úrazu se dle vyhlášky 64/2005Sb., provádí okamžitě bez zbytečného odkladu.

- 1) o úrazu nezletilého žáka podá škola nebo školské zařízení hlášení bez zbytečného odkladu jeho zákonnému zástupci.
- 2) nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s úrazem byl spáchán trestný čin nebo přestupek, nebo jedná-li se o smrtelný školní úraz, podá škola nebo školské

zařízení bez zbytečného odkladu hlášení místě příslušnému útvaru Policie České republiky

- 3) o úrazu podá škola nebo školské zařízení bez zbytečného odkladu hlášení pojišťovně, u které je škola nebo školské zařízení pojištěno pro případ své odpovědnosti za škodu vzniklou na životě a zdraví žáků, pokud škola nebo školské zařízení má takové pojištění sjednáno
- 4) škola nebo školské zařízení bez zbytečného odkladu podá hlášení o úrazu podle § 2 odst. 1 a 4 také příslušnému oblastnímu inspektorátu práce, popřípadě příslušnému obvodnímu báňskému úřadu, pokud k úrazu došlo při praktickém vyučování žáků středních škol nebo praktické přípravě studentů vyšších odborných škol

4.4 Předlékařská první pomoc

První pomoc je definována jako soubor jednoduchých a účelných opatření, která při náhlém ohrožení nebo postižení zdraví či života cílevědomě a účinně omezují rozsah a důsledky opatření.

První pomoc je péče, nebo pomoc poskytnutá postiženému před příjezdem zdravotnické záchranné služby, nebo jiného kvalifikovaného pracovníka.

Kvalita poskytnuté první pomoci je důležitý faktor, který rozhoduje o závažnosti následků onemocnění nebo zhoršení zdravotního stavu. (Kelnarová 2012)

Cílem poskytnuté první pomoci je:

- zachránit život člověka
- zabránit zhoršení zdravotního stavu u postiženého
- zajistit postiženému co nejpříjemnější prostředí pro zlepšení stavu
- předejít rozvoji šoku a komplikací
- zajistit bezpečnost pro raněného i záchrance

Mezi nejčastější bariéry při poskytování první pomoci jsou:

- nezvládnuté emoce
- pocit nezvládnutí situace – obava z výsledku
- obava z možných následných problémů
- obava o vlastní život – nákaza nemocí či poranění

Laická první pomoc je soubor základních opatření bez specializovaného vybavení. Vyžaduje účelnost, rychlost a rozhodnost. Součástí je přivolání odborné zdravotnické pomoci.

Každé zařízení musí být podle zákoníku práce vybaveno lékárníčkou. Obsah lékárníčky je stanoven ve spolupráci s lékařem, který poskytuje zařízení pracovnělékařské služby v rozsahu odpovídajícím rizikům vyskytujícím se na pracovišti podle § 2 zákona č. 309/2006 Sb. (Neugebauer 2016)

Důležitá telefonní čísla:

- Evropské mezinárodní tísňové číslo 112
- Zdravotnická záchranná služba 155
- Hasičský záchranný sbor 150
- Policie České republiky 158

4.5 Prevence

Prevenčí rizik se rozumí všechna opatření vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a z opatření zaměstnavatele, která mají za cíl předcházet rizikům, odstraňovat je nebo minimalizovat působení neodstranitelných rizik.

Zaměstnavatel je povinen soustavně vyhledávat nebezpečné činitele a procesy pracovního prostředí a pracovních podmínek, zjišťovat jejich příčiny a zdroje. Na základě tohoto zjištění rizika vyhledávat, hodnotit a přijímat opatření k jejich odstranění a provádět taková opatření, aby v důsledku příznivějších pracovních podmínek a úrovně rozhodujících faktorů práce dosud zařazené podle zvláštního právního předpisu jako rizikové mohly být zařazeny do kategorie nižší. K tomu je povinen pravidelně kontrolovat úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zejména stav výrobních a pracovních prostředků a vybavení pracovišť a úroveň rizikových faktorů pracovních podmínek, a dodržovat metody a způsob zjištění a hodnocení rizikových faktorů podle zvláštního právního předpisu.

Není-li možné rizika odstranit, je zaměstnavatel povinen je vyhodnotit a přijmout opatření k omezení jejich působení tak, aby ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců bylo minimalizováno. Přijatá opatření jsou nedílnou a rovnocennou součástí všech činností zaměstnavatele na všech stupních řízení.

Při přijímání a provádění technických, organizačních a jiných opatření k prevenci rizik je zaměstnavatel povinen vycházet ze všeobecných preventivních zásad, kterými se rozumí:

- a) omezování vzniku rizik
- b) odstraňování rizik u zdroje jejich původu
- c) přizpůsobování pracovních podmínek potřebám zaměstnanců s cílem omezení působení negativních vlivů práce na jejich zdraví
- d) nahrazování fyzicky namáhavých prací novými technologickými a pracovními postupy
- e) nahrazování nebezpečných technologií, výrobních a pracovních prostředků, surovin a materiálů méně nebezpečnými nebo méně rizikovými, v souladu s vývojem nejnovějších poznatků vědy a techniky
- f) omezování počtu zaměstnanců vystavených působení rizikových faktorů pracovních podmínek překračujících nejvyšší hygienické limity a dalších rizik na nejnižší počet nutný pro zajištění provozu
- g) plánování při provádění prevence rizik s využitím techniky, organizace práce, pracovních podmínek, sociálních vztahů a vlivu pracovního prostředí
- h) přednostní uplatňování prostředků kolektivní ochrany před riziky oproti prostředkům individuální ochrany
- i) provádění opatření směřujících k omezování úniku škodlivin ze strojů a zařízení
- j) udílení vhodných pokynů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Zaměstnavatel je povinen zajistit a určit podle druhu činnosti a velikosti pracoviště potřebný počet zaměstnanců, kteří organizují poskytnutí první pomoci, zajišťují přivolání zejména poskytovatele zdravotnické záchranné služby, Hasičského záchranného sboru České republiky a Policie České republiky a organizují evakuaci zaměstnanců. Zaměstnavatel je povinen zajistit ve spolupráci s poskytovatelem pracovnílékařských služeb jejich vyškolení a vybavení v rozsahu odpovídajícím rizikům vyskytujícím se na pracovišti.

Zaměstnavatel je povinen přizpůsobovat opatření měnícím se skutečností, kontrolovat jejich účinnost a dodržování a zajišťovat zlepšování stavu pracovního prostředí a pracovních podmínek. (zsbozp.vubp.cz)

5 Praktická část

5.1 Zhodnocení aktuálního stavu

Na úvod této části je důležité seznámit Vás se základními předpisy, které řeší tuto danou problematiku. Do svého zhodnocení k aktuálnímu stavu problematiky rizikovosti praxí studentů oboru Kuchař-číšník jsem použila bakalářskou práci studentky Romany Hedbávné z roku 2013 a studenta Libora Bělohoubka z roku 2011.

Rizikovost praxe studentů v oboru Kuchař-číšník vychází z ustanovení zákoníku práce, školského zákona, zákona č. 262/2006Sb. U všech žáků je každodenní součástí výuky na pracovišti odborného výcviku problematika BOZP. Ochrana a bezpečnost práce součástí každé pracovní a vzdělávací aktivity a zahrnuje i práva a povinnosti všech účastníků pracovního a výchovně vzdělávacího procesu. Všichni žáci musí být na začátku školního roku seznámeni a proškoleni s BOZP při všech vzdělávacích činnostech podle školského zákona č.561/2004 Sb.

Podle vyhlášky č. 13/2005 Sb. o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatořích platí, že žáci 1. ročníku mohou pracovat maximálně 6 vyučovacích hodin denně a nejdříve může praktické vyučování začít v 7.00 hodin při dopolední výuce. Při odpolední výuce musí končit nejpozději ve 20.00 hodin. Žáci ostatních ročníků mohou v odůvodněných případech na základě rozhodnutí ředitele školy začít dopolední výuku v 6.00 hodin a odpolední výuka může končit nejpozději ve 22.00 hodin. Pracovní doba pro žáky je stanovena zákoníkem práce, bezpečností a ochranou při práci mladistvých a dalšími platnými předpisy. Podle školského zákona dále platí, že na žáky se při praktickém vyučování vztahují ustanovení zákoníku práce (dále jen ZP), která upravují pracovní dobu, BOZP, péči o zaměstnance a pracovní podmínky žen a mladistvých, a další předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Toto ustanovení znamená vazbu organizace praktického vyučování na ustanovení ZP o délce a rozvržení pracovní doby zaměstnanců.

Střední školy tak musejí přizpůsobit délku praktického vyučování ustanovením ZP o maximální délce pracovní doby u mladistvých zaměstnanců. S obou bakalářských prací vyplývá, že legislativa, která řeší stav problematiky ohledně rizikovosti a pracovních úrazů studentů oboru kuchař - číšník je zpracována a nastavena na středních školách v dostatečném rozsahu.

Obě bakalářské práce se shodují, že evidence a zaznamenávání pracovních úrazů je řádně vedeno. Mezi nejčastější příčiny úrazů studentů na pracovišti odborného výcviku oboru Kuchař - číšník patří pořezání, popálení, uklouznutí. Tyto úrazy jsou daleko častější vždy v prvních ročnících studia. Postupem času, až se žáci svou práci lépe naučí zvládat, dokážou ji předcházet a znají důsledky neopatrné manipulace s předměty, které při své práci na pracovištích používají a úrazovost na pracovištích praktické výuky se snižuje. Velkou roli v počtu úrazů na pracovištích odborného výcviku má také samotná přítomnost učitele odborného výcviku. Na pracovištích, kde se studenty odborného výcviku je po celou dobu přítomen učitel odborného výcviku je počet úrazu studentu odborného výcviku vyšší. Studenti, kteří jsou na odborném výcviku pod vedením instruktora odborného výcviku vykazují nižší počet úrazu.

Ze statistiky vyplývá, že nejčastějším úrazem je pořezání při práci s nožem. Častěji si úraz pořezáním způsobí chlapci a to ve všech ročnících studia. K pořezání nejčastěji dochází právě při práci s nožem a to díky špatné manipulaci. Bohužel samotné krájení je nejčastější práce studentů na pracovištích odborného výcviku, a proto je důležité, aby se tuto činnost co nejlépe osvojili a zautomatizovali. Druhým nejčastějším úrazem studentů na pracovištích odborného výcviku jsou popáleniny. Zde se již rozdíl mezi chlapci a dívkami snížil a počty jsou téměř shodné. Úrazy popálenin na pracovištích vznikají především špatnou manipulací, ale také malou zkušeností a předvídavostí, kde všude může k popálení dojít. Tyto zkušenosti studenti během studia získají a proto i počet popálenin se během studia v ročnících snižuje. Mezi další úrazy studentů odborného výcviku patří třeba uklouznutí na podlaze, vyvrtnutí si nohy, pohmoždění, pád, bouchnutí se o nějaký předmět. I zde platí, že postupem času se student dokáže lépe orientovat a používat při práci technologie tak, aby nedocházelo k úrazům.

5.2 Co je cílem výzkumu

Ve své praktické části mé bakalářské práce se budu zabývat kvantitativně orientovaným výzkumem, který jsem si zvolila pro vyhodnocení dat z dotazníků, který jsem použila pro sběr dat o četnosti a druhu pracovních úrazů studentů v oboru Kuchař – číšník.

Cílem mého výzkumu bylo zjistit jakým způsobem a jak často je prováděno školení BOZP pro žáky v oboru Kuchař – číšník. Dále porovnat četnost a druhy pracovních úrazu, které se staly žákům, během jejich odborného vyučování. Zda může úrazovost žáků ovlivnit

přítomnost učitele odborného výcviku a jestli počet pracovních úrazů je v jeho přítomnosti na pracovišti odborného vyučování nižší. Zajímalo mě, zda má vliv na počet pracovních úrazů i typ zařízení na kterém je odborná praxe žáků vykonávána. Zda poskytuje škola žákům osobní ochranné pracovní pomůcky a co by mohlo dle žáků pomoci pro snížení počtu pracovních úrazů na odborném výcviku žáků.

5.3 Metodika výzkumu

Pro svou praktickou část bakalářské práce jsem si vybrala kvantitativně orientovaný výzkum. Metodou pro sběr dat byl zvolen dotazník. Je to písemný způsob jak klást otázky a dostat písemnou odpověď. Cílovou skupinou pro můj výzkum se stali žáci prvního, druhého i třetího ročníků oboru Kuchař – číšník na střední odborné škole.

Dotazníky byly zcela anonymní, žáci nemuseli uvádět jméno ani svou třídu. Do výzkumu bylo zapojeno celkem 118 respondentů. Ve školním roce 2021/2022 navštěvuje střední odbornou školu v prvním ročníku je 60 žáků, ve druhém ročníku je 40 žáků a ve třetím ročníku 36 žáků oboru Kuchař-číšník.

Dotazníky byly žákům rozdány ve třídách, byl jim vysvětlen postup pro vyplnění dotazníku a po celou dobu vyplňování jsem byla s žáky ve třídě přítomna. Samotné vyplnění dotazníku žákům zabralo necelých deset minut. Dotazník jim byl rozdán v rámci odborného vyučování, kde jej vyplnili a následně odevzdali.

5.4 Analýza dat z dotazníků

V této části bakalářské práce budu analyzovat odpovědi z dotazníku, který mi vyplnilo 118 respondentů.

V analýze se budu zabývat každou položkou dotazníku zvlášť, vyhodnotím odpovědi respondentů a uvedu, jak se budou odpovědi jednotlivých položek navzájem doplňovat a navazovat na sebe.

Položka dotazníku č.1: Vyber ročník

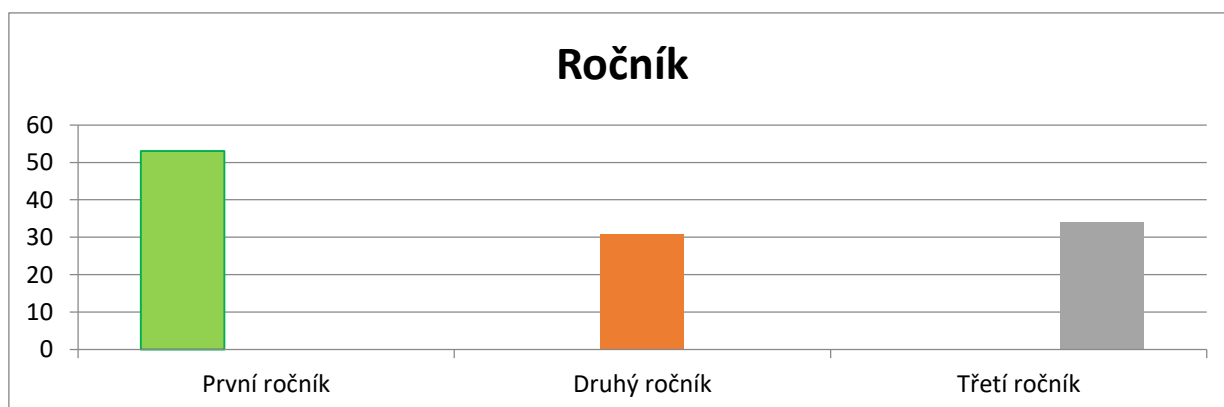
Varianta: a) První b) Druhý c) Třetí

V první dotazníkové položce měli respondenti vybrat jednu z možností. Díky této položce budeme moci porovnat, kolik studentů navštěvuje který ročník střední školy. Díky této položce dotazníku budu moci v následující otázce zhodnotit, kolik pracovních úrazů se stalo v jednotlivých ročnících střední školy.

Na první položku odpovědělo celkem 118 respondentů. Variantu a) vybralo 53 respondentů, variantu b) vybralo 31 respondentů a variantu c) vybralo 34 respondentů

Odpovědi	Počet	Počet v %
a)První	53	44,91%
b)Druhý	31	26,27%
c)Třetí	34	28,81%

Tabulka č. 1, Zdroj: vlastní

Graf č. 1 – Ročník, Zdroj: vlastní

Položka dotazníku č. 2 : Vyber z následujícího

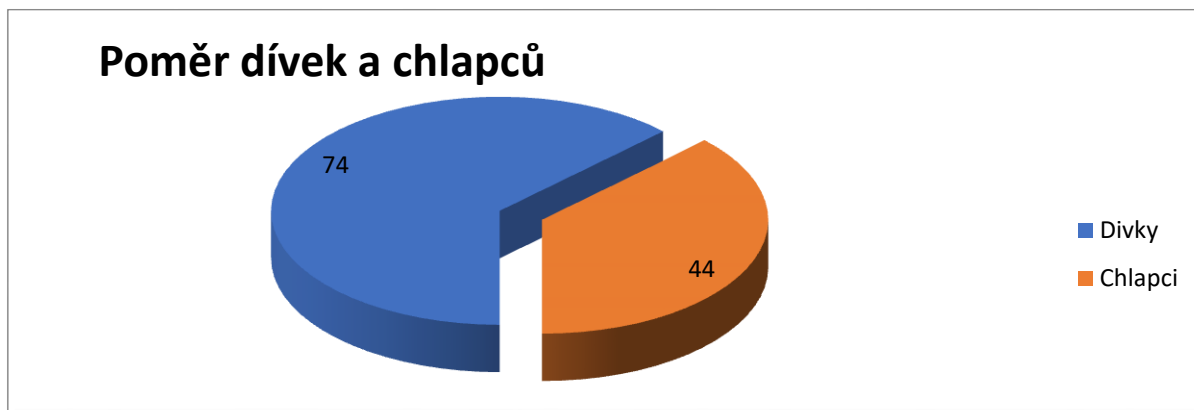
Varianta: a) Dívka b) Chlapec

V druhé dotazníkové položce respondenti měli vybrat z výše uvedených možností. Díky této položce dotazníku zhodnotím, kolik pracovních úrazů se stalo v porovnání mezi dívkami a chlapci a jak se úrazovost promítá v jednotlivých ročnících střední školy.

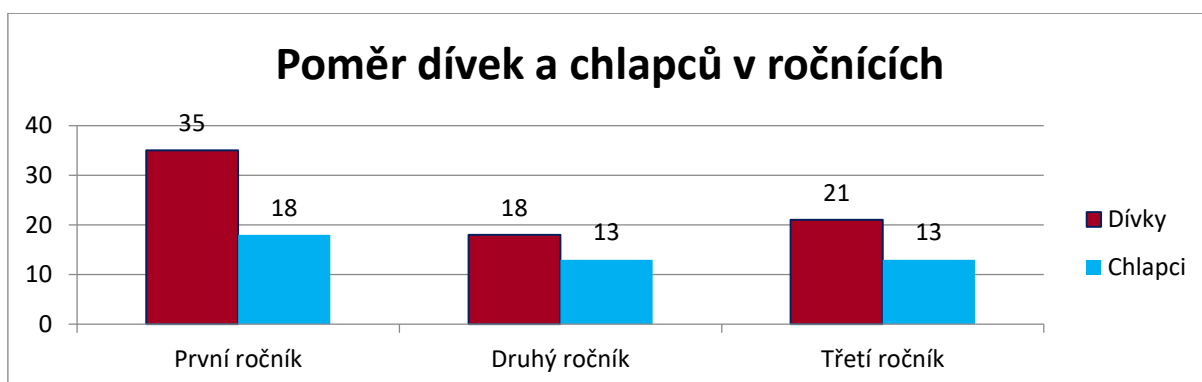
Variantu a) si vybralo 74 respondentů, variantu b) si vybralo 44 respondentů.

Odpovědi	Počet	Počet v %
Dívka	74	62,71%
Chlapec	44	37,29%

Tabulka č. 2, Zdroj: vlastní

Graf č. 2, Zdroj: vlastní

Graf č. 3, Zdroj: vlastní

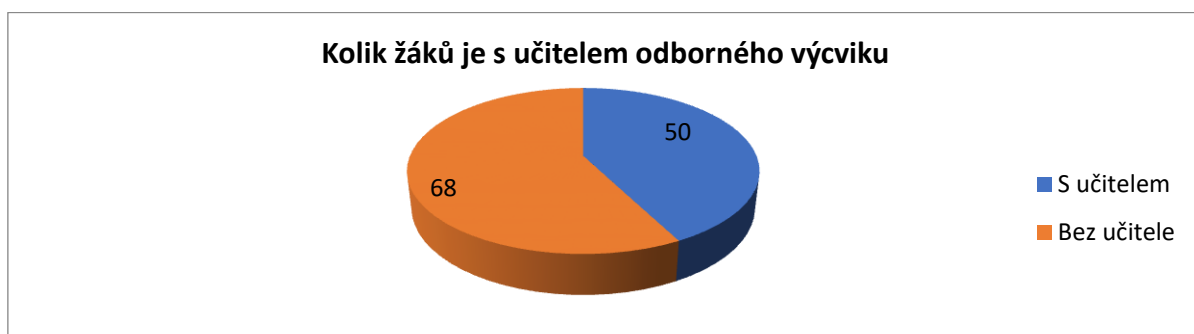
Položka dotazníku č. 3: Jsi na praxi s učitelem odborného výcviku?

Varianta: a) Ano b)Ne

V dotazníkové položce č. 3 měli respondenti vybrat jednu z nabízených možností, která nám ukáže kolik žáků na odborném výcviku je pod stálým dohledem učitele odborného výcviku a o kolik žáků na odborném výcviku se stará instruktor odborného výcviku. Následně můžeme porovnat kolik žáků je pod dohledem učitele odborného výcviku a instruktora odborného výcviku i v jednotlivých ročnících a v jakém poměru dívek a chlapců.

Odpovědi	Počet	Počet v %
Ano	50	42,4%
Ne	68	57,6%

Tabulka č. 3, Zdroj: vlastní

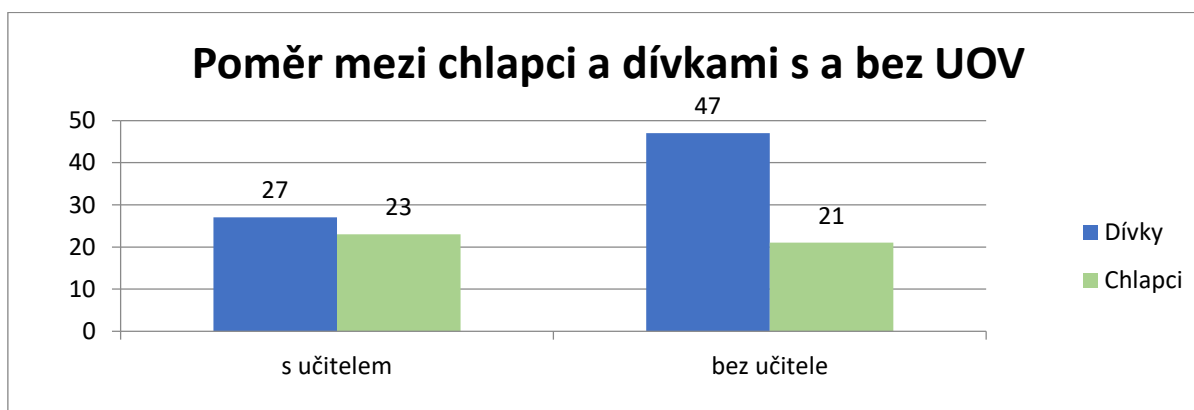
Graf č. 4, Zdroj: vlastní

V tabulce č. 3 je zaznamenán počet studentů, kteří jsou a nejsou na pracovišti odborného výcviku s učitelem odborného výcviku. Na pracovišti s učitelem odborného výcviku je 50 žáků. 68 žáků je na pracovišti bez učitele odborného výcviku.

V grafu č. 4 je znázorněn poměr mezi těmito údaji.

Odpovědi	Dívky		Chlapci	
	Počet	Počet v %	Počet	Počet v %
Ano	27	22,88%	23	19,49%
Ne	47	39,83%	21	17,8%

Tabulka č. 4, Zdroj: vlastní

Graf č. 5, Zdroj: vlastní

V tabulce č. 4 je zaznamenán počet dívek a počet chlapců, kteří jsou a nejsou na pracovišti odborného výcviku s učitelem odborného výcviku.

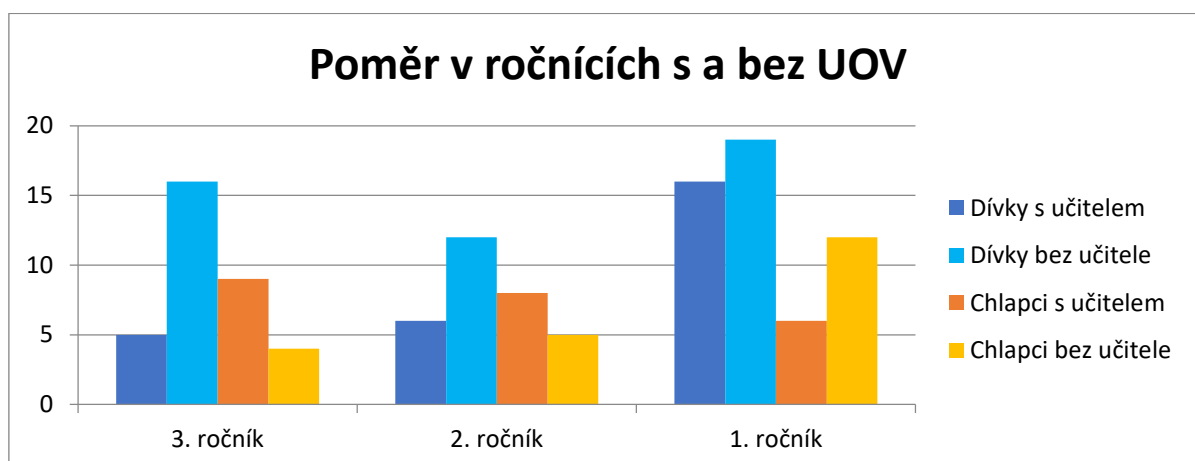
Na pracovišti s učitelem odborného výcviku je 27 dívek a 23 chlapců.

Bez učitele odborného výcviku je na pracovišti 47 dívek a 21 chlapců.

V grafu č. 5 je zaznamenán poměr těchto dat.

Odpovědi			Počet	Počet v %
1.ročník	Dívky	Ano	16	13,56
		Ne	19	16,1
	Chlapci	Ano	6	5,1
		Ne	12	10,16
2.ročník	Dívky	Ano	6	5,08
		Ne	12	10,16
	Chlapci	Ano	8	6,77
		Ne	5	4,23
3.ročník	Dívky	Ano	5	4,23
		Ne	16	13,56
	Chlapci	Ano	9	7,63
		Ne	4	3,4

Tabulka č. 5, Zdroj: vlastní

Graf č. 6, Zdroj: vlastní

V tabulce č. 5 je zaznamenán počet dívek a chlapců podle toho zda jsou nebo nejsou na pracovišti s učitelem odborného výcviku po jednotlivých ročnících.

V grafu č. 6 je tento poměr mezi těmito hodnotami znázorněn.

Položka dotazníku č. 4: Vyber typ zařízení, na kterém absolvuješ svou učební praxi

Varianta: a) Jídelna b) Restaurace c) Hotel d) Bar, kavárna

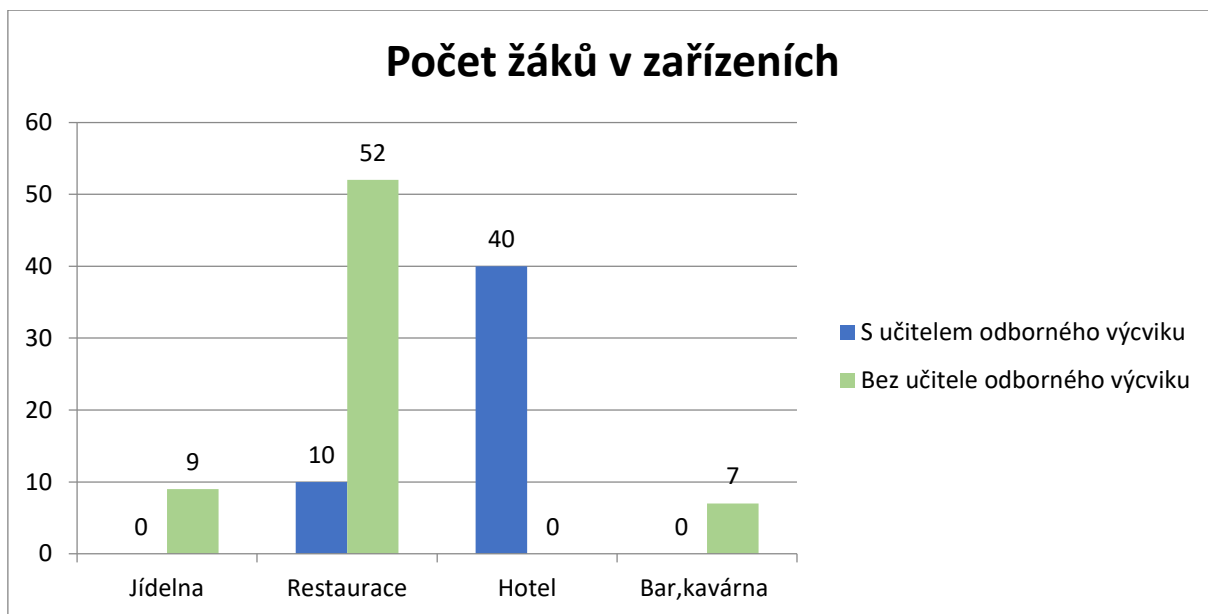
V této dotazníkové položce měli respondenti vybrat typ zařízení, na kterém vykonávají svou učební praxi. Tyto data rozdělíme podle ročníků a typu zařízení, které navštěvují v rámci své učební praxe dívky a chlapci.

Odpovědi	1. ročník		2. ročník		3. ročník	
	Dívky	Chlapci	Dívky	Chlapci	Dívky	Chlapci
Jídelna	0	2	2	1	3	1
Restaurace	20	11	11	4	8	8
Hotel	14	5	5	7	5	4
Bar, kavárna	1	0	0	1	5	0

Tabulka č. 6, Zdroj: vlastní

Odpovědi	1. ročník		2. ročník		3. ročník	
	S učitelem odborného výcviku	Bez učitele odborného výcviku	S učitelem odborného výcviku	Bez učitele odborného výcviku	S učitelem odborného výcviku	Bez učitele odborného výcviku
Jídelna	0	2	0	3	0	4
Restaurace	3	28	2	13	5	11
Hotel	19	0	12	0	9	0
Bar, kavárna	0	1	0	1	0	5

Tabulka č. 7, Zdroj: vlastní

Graf č. 7, Zdroj: vlastní

Z tabulky č. 6 jsme se dozvěděli, kolik žáků jednotlivých ročníků navštěvuje jednotlivá zařízení podle typu zařízení, kde vykonávají svou učební praxi.

Z tabulky č. 7 můžeme naopak vyčíst, že všichni žáci, kteří vykonávají svou učební praxi v zařízení „HOTEL“, jsou na své odborné praxi pod vedením učitele odborného výcviku a pouze 10 žáků z celkových 62 žáků ze zařízení „RESTAURACE“ je pod vedením učitele odborného výcviku. Ostatní žáci z restaurací a zbylých druhů zařízení nepracují pod vedením učitele odborného výcviku. Tito žáci mají na svém pracovišti instruktory odborného výcviku.

Celkově pod vedením učitele odborného výcviku pracuje na své učební praxi 50 žáků. V grafu č. 7 je znázorněn poměr žáků na jednotlivých typech zařízení, které jsou pod dohledem učitele odborného výcviku.

Položka dotazníku č. 5: Měl/a jsi na své školní praxi pracovní úraz?

Varianta: a) Ano b) Ne

V této dotazníkové položce se budeme zabývat faktem, zda se respondentům již stal pracovní úraz na odborné praxi. V dalších dotazníkových položkách díky těmto údajům budeme moci porovnat, kolik pracovních úrazů se v jednotlivých ročnících stalo dívkám a kolik pracovních úrazů se stalo v jednotlivých ročnících chlapcům.

Odpovědi	Počet	Počet v %
Ano	67	56,78%
Ne	51	43,22%

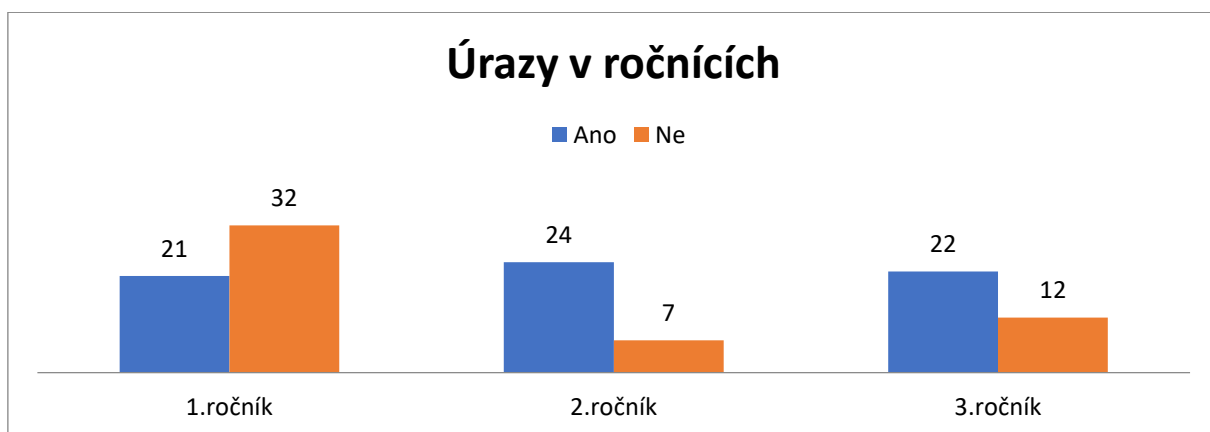
Tabulka č. 8, Zdroj: vlastní

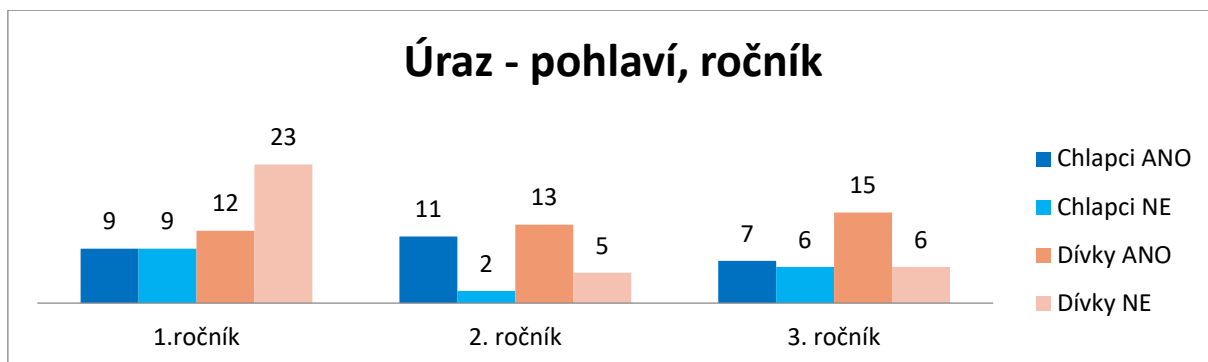
Graf č. 8, Zdroj: vlastní

Odpovědi	1. ročník		2. ročník		3. ročník	
	Počet	Počet v %	Počet	Počet v %	Počet	Počet v %
Ano	21	17,79%	24	20,34%	22	18,64%
Ne	32	27,12%	7	5,93%	12	10,17%

Tabulka č. 9, Zdroj: vlastní

Graf č. 9, Zdroj: vlastní

Graf č. 10, Zdroj: vlastní

V tabulce č. 8 jsou vyhodnoceny data z dotazníkové položky č. 6 a to kolika dětem se již na odborné praxi stal pracovní úraz. Z celkového počtu 118 respondentů odpovědělo 67 respondentů, že „ANO“ a 51 respondentů odpovědělo že „NE“. Tento poměr je také zaznačen v grafu č.8.

V tabulce č. 9 jsou dále data rozdělena dle ročníků. Z tabulky je patrné, že počty pracovních úrazů, které se žákům stávají, nemají vliv na ročník studia, který navštěvují. Pracovní úraz se v prvním ročníku stal 21 respondentům, ve druhém ročníku 24 respondentů a ve třetím ročníku 22 respondentům. Poměr je znázorněn v grafu č. 9.

V grafu č. 10 je znázorněn poměr mezi respondenty, kteří jsou rozděleny nejen do jednotlivých ročníků, ale také mezi chlapce a dívky. Z grafu je jednoznačné, že dívky mají více pracovních úrazů než chlapci.

Položka dotazníku č. 6 Kolik úrazů se ti stalo během posledního školního roku

Varianta: a) jeden b) 2-3 c) 4-5 d) víc než 5 e) žádný

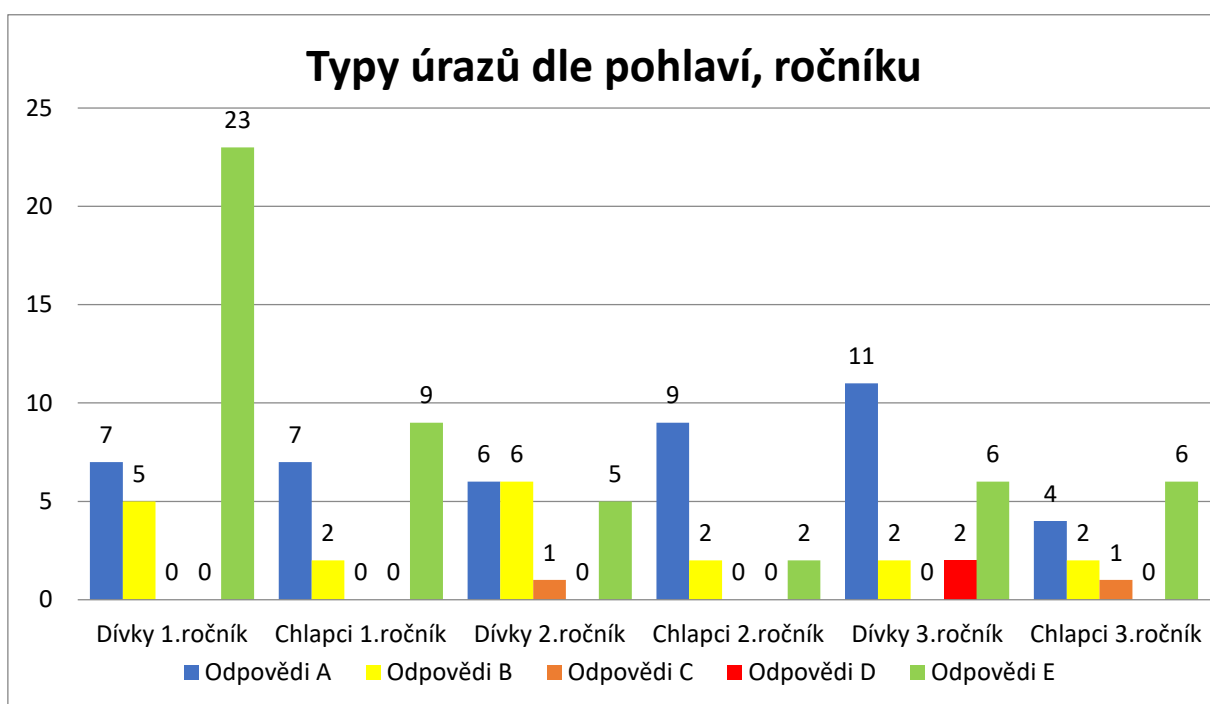
Dotazníková položka č. 6 řeší počet úrazu respondentů v posledním školním roce. Odpovědi respondentů rozdělím podle druhu odpovědi, ročníku i pohlaví respondentů.

Odpovědi	Počet	Počet v %
a) jeden	44	37,29%
b) 2-3	19	16,10%
c) 3-4	2	1,69%
d) Více než 5	2	1,69%
e) žádný	51	43,22%

Tabulka č. 10, Zdroj: vlastní

Odpovědi	1. ročník		2. ročník		3. ročník	
	Dívky	Chlapci	Dívky	Chlapci	Dívky	Chlapci
a) jeden	7	7	6	9	11	4
b) 2-3	5	2	6	2	2	2
c) 3-4	0	0	1	0	0	1
d) Více než 5	0	0	0	0	2	0
e) žádný	23	9	5	2	6	6

Tabulka č. 11, Zdroj: vlastní

Graf č. 11, Zdroj: vlastní

V tabulce č. 10 je znázorněn počet všech úrazů, které se staly, respondentům během posledního roku. 57 respondentů odpovědělo, že se jim stal alespoň jeden úraz. 51% odpovědí respondentů odpovědělo, že se jim nestal během posledního roku žádný úraz a 37, 29% respondentů uvedlo, že se jim stal jeden úraz. Odpověď „A“ byla mezi respondenty, kterým se úraz stal nejčastěji.

V tabulce č. 11 jsem tyto data zpracovala ještě podle ročníku a pohlaví respondentů. Z dat proto můžeme dále zjistit, že během posledního roku se nejvíce pracovních úrazů stalo dívkám v druhém ročníku. Naopak nejméně úrazů měli chlapci a to ve třetím ročníku. Z 51 odpovědí respondentů, kteří uvedli, že se jim nestal žádný úraz, bylo 23 dívek z prvního ročníku.

Položka dotazníku č.7 Jaký byl první pracovní úraz

Varianta: a) Pořezání b) Popálení c) Uklouznutí d) Nevědomí e) Jiné

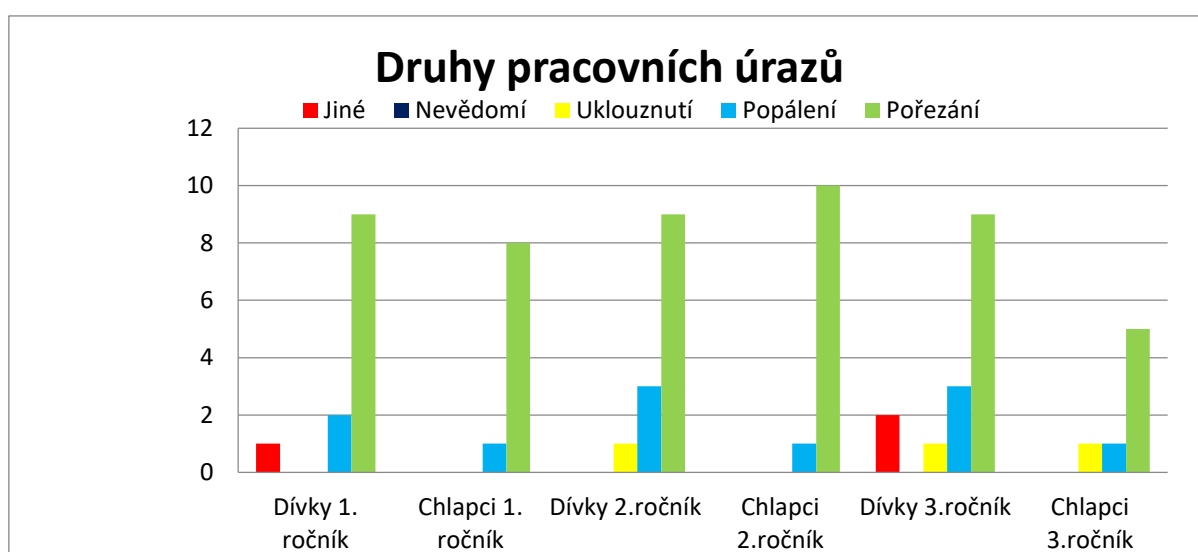
V dotazníkové položce č. 7 budeme zpracovávat data respondentů s informací o prvním pracovním úrazu. Alespoň jeden pracovní úraz se stal 67 respondentům ze 118 což je 56,78%.

Odpovědi	Počet	Počet %
a) Pořezání	50	74,63%
b) Popálení	11	16,41%
c) Uklouznutí	3	4,48%
d) Nevědomí	0	0%
e) Jiné	3	4,48%

Tabulka č. 12, Zdroj: vlastní

Odpovědi	1. ročník		2. ročník		3. ročník	
	Dívky	Chlapci	Dívky	Chlapci	Dívky	Chlapci
Pořezání	9	8	9	10	9	5
Popálení	2	1	3	1	3	1
Uklouznutí	0	0	1	0	1	1
Nevědomí	0	0	0	0	0	0
Jiné	1	0	0	0	2	0

Tabulka č. 13, Zdroj: vlastní

Graf č. 12, Zdroj: vlastní

Typ zařízení	Pracoviště s učitelem odborného výcviku						Pracoviště bez učitele odborného výcviku					
	1. ročník		2. ročník		3. ročník		1. ročník		2. ročník		3. ročník	
	D	CH	D	CH	D	CH	D	CH	D	CH	D	CH
Jídelna	-	-	-	-	1	-	-	1	1	1	2	1
Hotel	4	3	2	7	1	2	-	-	1	-	2	-
Restaurace	1	-	1	1	-	-	6	5	8	2	5	4
Bar	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	3	-
Celkem	5	3	3	8	3	2	7	6	10	3	12	5
	24						43					

Tabulka č. 14, Zdroj: vlastní

Typ úrazu	Pracoviště s učitelem odborného výcviku						Pracoviště bez učitele odborného výcviku					
	1. ročník		2. ročník		3. ročník		1. ročník		2. ročník		3. ročník	
	D	CH	D	CH	D	CH	D	CH	D	CH	D	CH
Požezání	4	3	1	7	1	1	5	5	8	3	8	4
Popálení	1	-	1	1	-	1	1	1	2	-	3	-
Uklouznutí	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Nevědomí	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jiné	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-
Celkem	4	3	3	8	3	2	7	6	10	3	12	5
	24						43					

Tabulka č. 15, Zdroj: vlastní

V této dotazníkové položce jsme zkoumaly, jaký nejčastější úraz se respondentům stal jako jejich první pracovní úraz. Z dat dotazníku je jednoznačné, že nejčastějším úrazem je požezání. Tento druh pracovního úrazu se stal 50 z 67 respondentů, kteří uvedli, že se jim stal pracovní úraz, což je cca 75% všech úrazů. Druhým nejčastějším pracovním úrazem je popálení.

V tabulce č. 14 je znatelný rozdíl mezi pracovištěm odborného výcviku, kde je přítomen učitel odborného výcviku a pracovištěm, kde učitel odborného výcviku přítomen není. Počet respondentů, kteří uvedli, že měli během odborné praxe minimálně jeden pracovní úraz, je pod vedením učitele odborného výcviku 24 respondentů a 43 respondentů pod vedením učitele odborného výcviku není. U respondentů, kteří jsou pod vedením učitele odborného výcviku, uvedli, že nejvíce úrazů se stává v zařízení HOTEL. Naopak u respondentů kteří nejsou pod vedením učitele odborného výcviku, je to zařízení RESTAURACE.

V tabulce č. 15 můžeme z vyhodnocených dat vyčíst, že nejpočetnější druh pracovního úrazu na pracovišti pod vedením učitele odborného výcviku je stejný jako pro pracoviště, které pod vedením učitele odborného výcviku není. Nejčastějším pracovním úrazem je

pořezání. Na tento druh pracovního úrazu nemá vliv v jakém zařízení respondenti vykonávají odbornou praxi ani ročník, pohlaví či je nebo není přítomen učitel odborného výcviku.

Položka dotazníku č. 8 Co podle tebe znamená zkratka BOZP

Varianta: a) Bodové ohodnocení z praxe

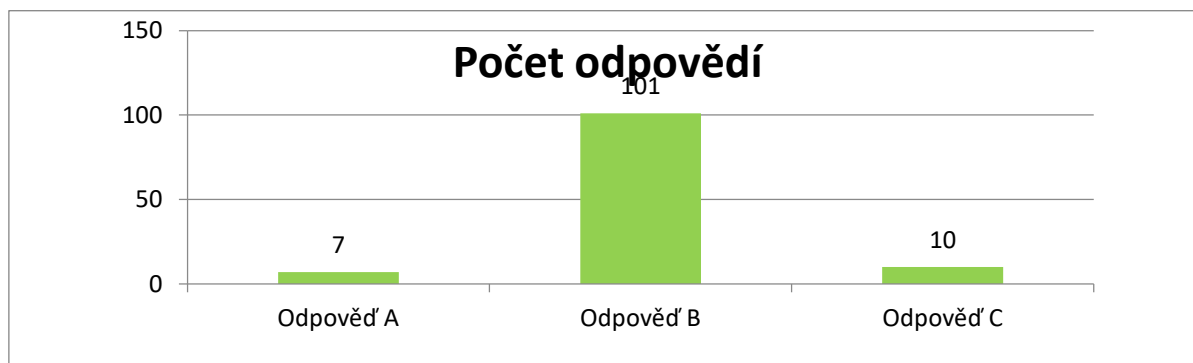
b) Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

c) Bezpečné ochranné pomůcky

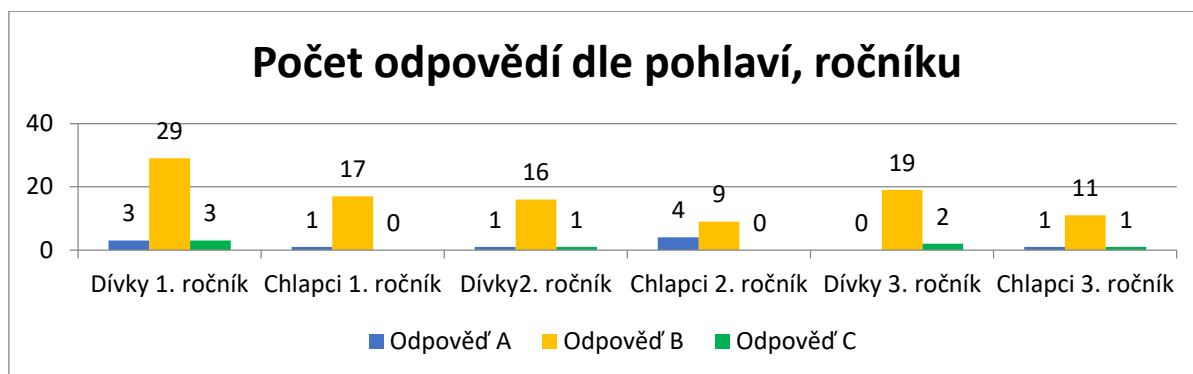
Úkolem této dotazníkové položky bylo zjistit, zda respondenti vědí, co tato zkratka znamená. Dá se tedy předpokládat, že kdo zná pravý význam této zkratky, bude o problematice BOZP vědět více podrobností a informací a toto téma pro něj nebude zcela nepoznané.

Odpovědi	Počty	Počty v %
a) Bodové ohodnocení z praxe	10	8,47
b) Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	101	85,6
c) Bezpečné ochranné zdravotní pomůcky	7	5,93

Tabulka č. 16, Zdroj: vlastní

Graf č. 13, Zdroj: vlastní

Graf č. 14, Zdroj: vlastní

V této dotazníkové položce jsme měli možnost ověřit, zda respondenti vědí, co znamená zkratka BOZP. Z dat uvedených v tabulce č. 16 a grafu č. 13 je jednoznačné, že více než 80% respondentů zkratku BOZP zná a je tedy pravděpodobné, že problematika týkající se BOZP je jim známá.

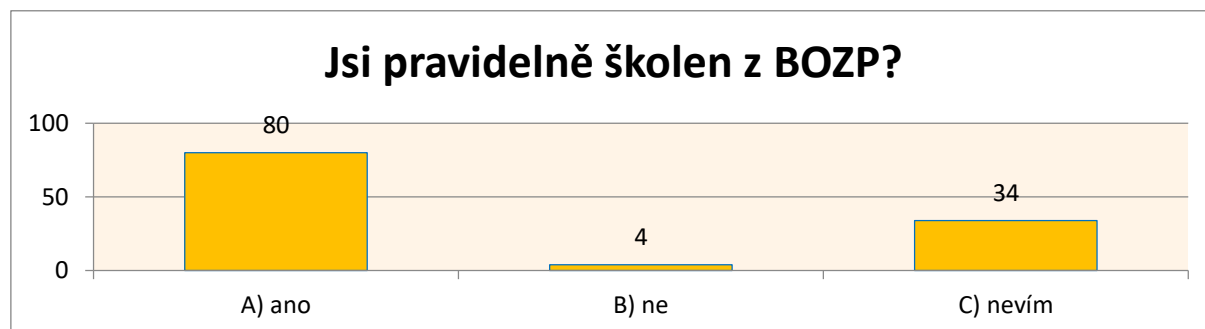
V grafu č. 14 jsem data respondentů z dotazníku rozdělila dle ročníku a pohlaví respondentů. Z dat je jednoznačné, že správnou odpověď na otázku v dotazníkové položce č. 8 vědělo nejvíce dívek prvního ročníku. Naopak nejméně správných odpovědí věděli chlapci druhého ročníku.

Položka dotazníku č. 9 Jsi pravidelně proškolen/a z BOZP

Varianta: a) Ano b) Ne c) Nevím

Odpovědi	Počty	Počty v %
a) Ano	80	67,8
b) Ne	4	3,4
c) Nevím	34	28,8

Tabulka č. 17, Zdroj: vlastní

Graf č. 15, Zdroj: vlastní

Pravidelné školení z BOZP je důležitý nástroj pro prevenci a ochranu zdraví všech pracovníků. Z dat otazníkové položky č. 9 jsme zjistily, že 80 respondentů ze 118 je pravidelně školen, 34 respondentů neví, zda je školení pravidelné a jen 4 v dotazníku uvedli, že jejich školení není pravidelné.

Položka dotazníku č. 10 Co podle tebe vede k nejčastějším pracovním úrazům

Varianta: a) Únava b) Dlouhá pracovní doba c) Nedbalost

d) Nepozornost e) Neznalost možných rizik

f) Neuposlechnutí učitele/ instruktora g) Nesoustředěnost

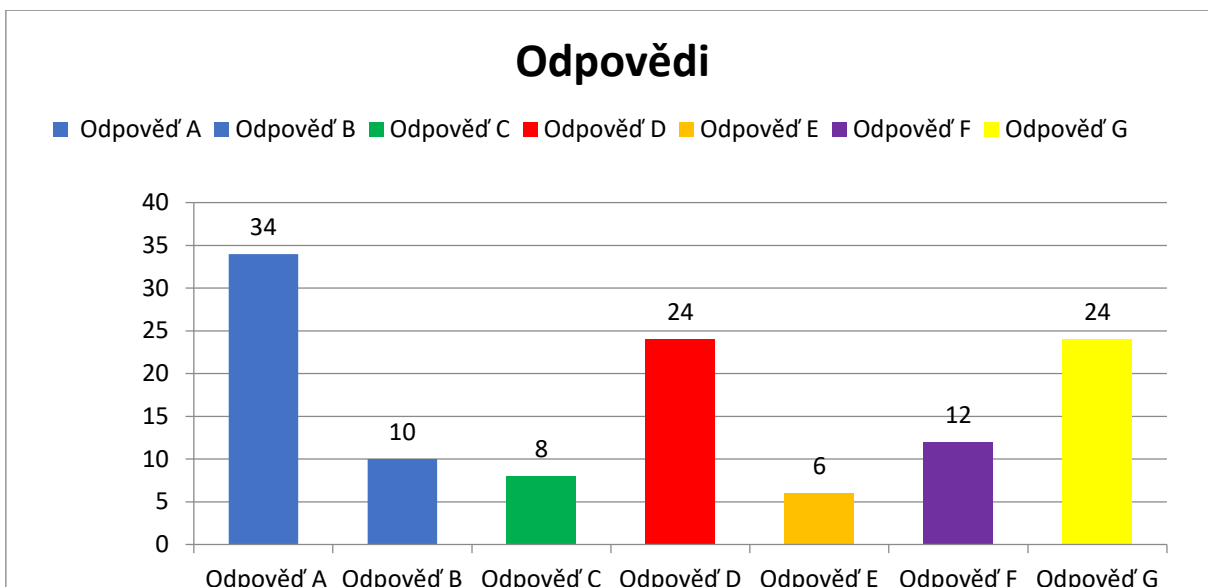
Jeden z hlavních úkolů legislativy BOZP je ochrana zdraví a bezpečnost práce na pracovištích. V této dotazníkové položce jsme se zeptaly respondentů, co dle jejich názoru vede k nejčastějším pracovním úrazům. Odpovědi respondentů zpracujeme nejen dle druhů odpovědi jednotlivých respondentů, ale i podle pohlaví a ročníku, který respondenti navštěvují.

Odpovědi	Počty	Počty v %
a) Únava	34	28,81 %
b) Dlouhá pracovní doba	10	8,47 %
c) Nedbalost	8	6,78 %
d) Nepozornost	24	20,34 %
e) Neznalost možných rizik	6	5,08 %
f) Neuposlechnutí učitele/ instruktora	12	10,17 %
g) Nesoustředěnost	24	20,34 %

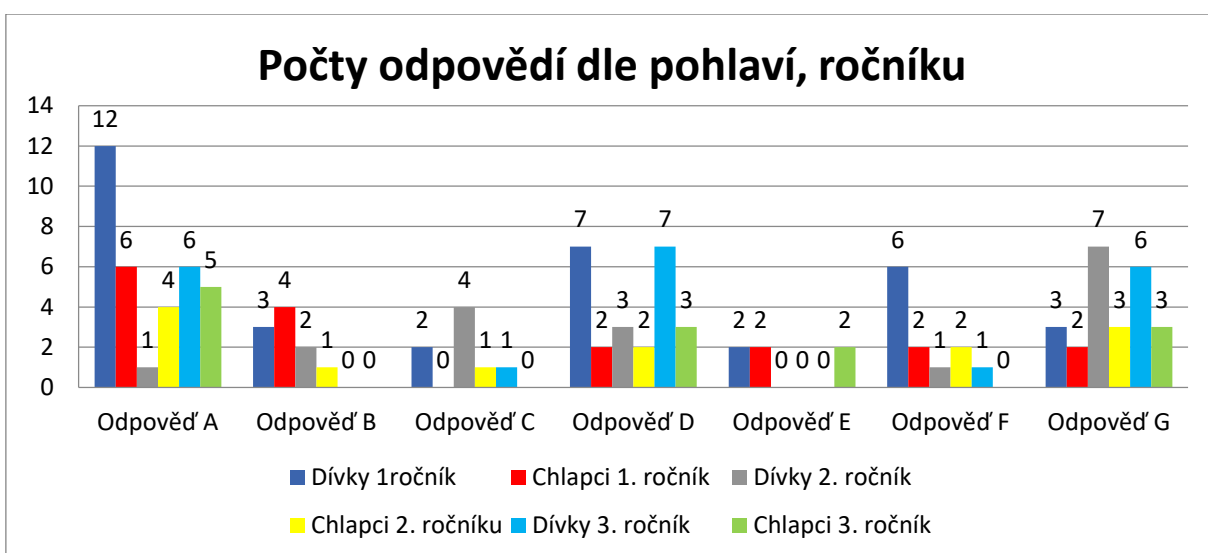
Tabulka č. 18, Zdroj: vlastní

Odpovědi	1. ročník		2. ročník		3. ročník	
	Dívky	Chlapci	Dívky	Chlapci	Dívky	Chlapci
A)	12	6	1	4	6	5
B)	3	4	2	1	0	0
C)	2	0	4	1	1	0
D)	7	2	3	2	7	3
E)	2	2	0	0	0	2
F)	6	2	1	2	1	0
G)	3	2	7	3	6	3

Tabulka č. 19, Zdroj: vlastní

Graf č. 16, Zdroj: vlastní

Graf č. 17, Zdroj: vlastní

Podle 34 respondentů stojí za nejčastějšími pracovními úrazy odpověď únava, což je 28,81%, druhá nejčastější odpověď respondentů byla nepozornost 24 odpovědí což je 20,34% a nedbalost se stejným počtem odpovědí. Dále pak neuposlechnutí učitele/ instruktora 12 odpovědí (10,17%), dlouhá pracovní doba 10 odpovědí (8,47%), nedbalost 8 odpovědí (6,78%), neznalost možných rizik 6 odpovědí (5,08%). V grafech jsou pak tyto zjištěné data zaznamenány a poměr mezi odpověďmi respondentů je přehlednější.

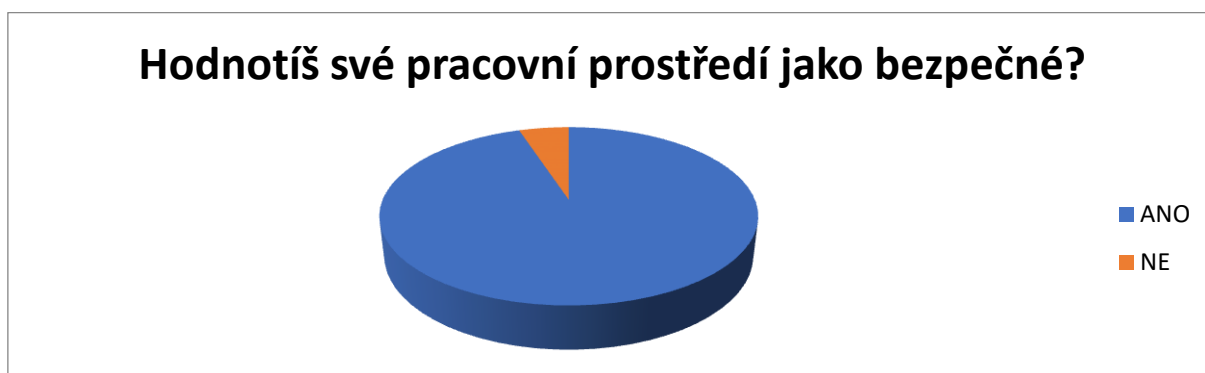
Položka dotazníku č. 11 Hodnotíš své pracovní prostředí jako bezpečné?

Varianta: a) Ano b) Ne

V této dotazníkové položce, měli respondenti v dotazníku odpovědět, zda se na svém pracovišti cítí bezpečně. Bezpečnost na pracovišti hraje důležitou roli v ochraně zdraví zaměstnanců při práci. I samotný pocit pracujícího je velmi důležitý, jelikož pokud se sám zaměstnanec na pracovišti necítí zcela bezpečně, nikdy se nemůže plně věnovat své práci a tím ohrožuje zdraví nejen své, ale i svých spolupracovníků. Je nezbytné, aby těmto situacím bylo předcházeno, nebo aby se řešily okamžitě a důvody tohoto nebezpečí byly odstraněny.

Odpovědi	Počty	Počty v %
a) ANO	112	94,92
b) NE	6	5,08

Tabulka č. 20, Zdroj: vlastní

Graf č. 18, Zdroj: vlastní

Své pracovní prostředí hodnotí jako bezpečné, 112 respondentů ze 118 což je necelých 95%. Pouze 5,08% respondentů považuje své pracovní prostředí jako nebezpečné. Z dat dotazníkové položky č. 11 je jednoznačné, že převážná část respondentů se na svém pracovišti cítí bezpečně.

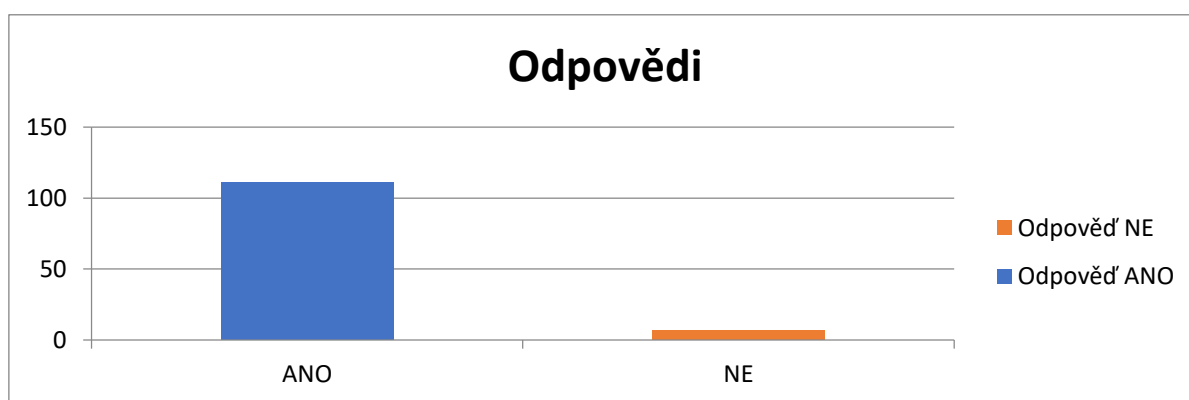
Položka dotazníku č. 12 Poskytla ti škola osobní ochranné pomůcky?

Varianta: a) ANO b) NE

Poskytnutí osobních ochranných pomůcek svým zaměstnancům a studentům je zákonnou povinností každého zaměstnavatele a školy pro své studenty. Je to důležitý prvek pro bezpečnost práce a ochranu zdraví.

Odpovědi	Počty	Počty %
a) ANO	111	94,07%
b) NE	7	5,93%

Tabulka č. 21, Zdroj: vlastní

Graf č. 18, Zdroj: vlastní

V této dotazníkové položce odpovědělo 111 respondentů (94,07%), že jim škola poskytla osobní ochranné pomůcky. 7 respondentů (5,93%) odpovědělo, že jim pomůcky poskytnuty nebyly.

Položka dotazníku č. 13 Co by podle tebe mohlo snížit riziko pracovních úrazů

Varianta: a) častější školení z BOZP b) kratší pracovní doba

c) delší, nebo častější přestávky během pracovní doby

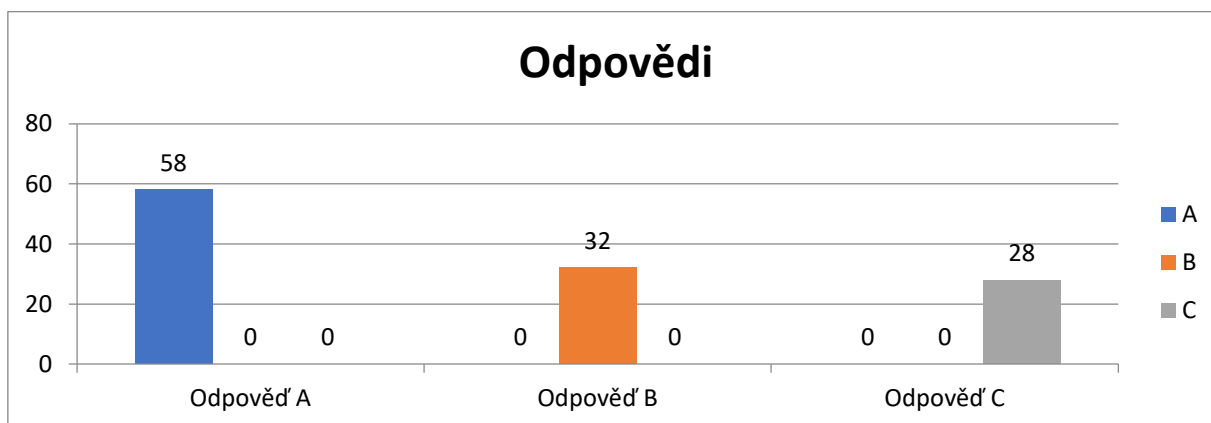
V poslední dotazníkové položce měli respondenti vybrat jednu z možností, která by podle jejich názoru mohla ovlivnit či snížit riziko pracovních úrazů.

Odpovědi	Počet	Počet v %
a) častější školení z BOZP	58	49,15
b) kratší pracovní doba	32	27,12
c) delší, nebo častější přestávky	28	23,73

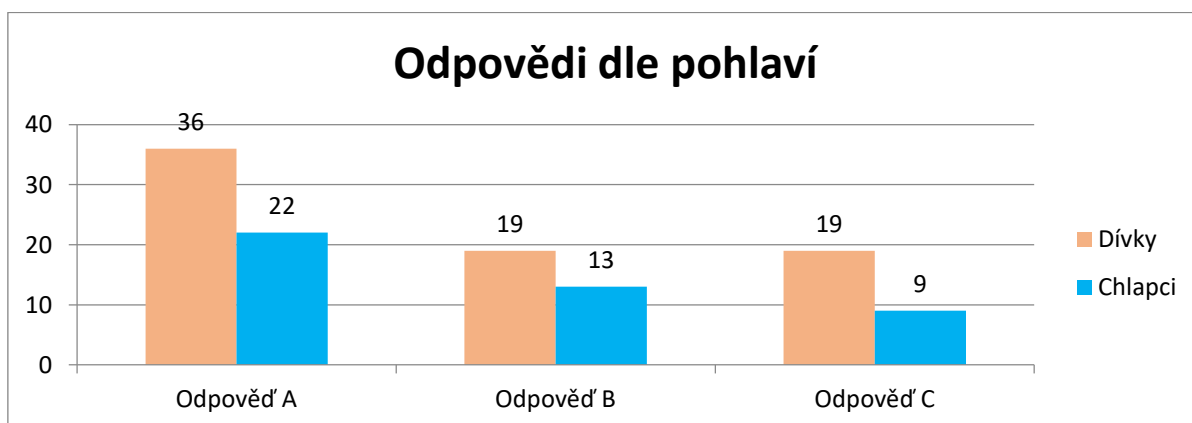
Tabulka č. 22, Zdroj: vlastní

Odpovědi	Dívky			Dívky celkem	Chlapci			Chlapci celkem
	1. ročník	2. ročník	3. ročník		1. ročník	2. ročník	3. ročník	
A	22	7	7	36	9	9	4	22
B	7	6	6	19	7	0	6	13
C	6	5	8	19	2	4	3	9

Tabulka č. 23, Zdroj: vlastní

Graf: 19, Zdroj: vlastní

Graf č. 20, Zdroj: vlastní

Dle zpracovaných dat z poslední dotazníkové položky jsem zjistila, že podle respondentů je nejlepší způsob jak předejít pracovním úrazům, častější školení z BOZP. Z celkových 118 respondentů si odpověď A vybralo 58 respondentů. Tuto odpověď si vybralo nejvíce respondentů z prvního ročníku a to celkem 31 respondentů. Odpověď B si vybralo 32 respondentů a odpověď C si vybralo 28 respondentů.

5.5 Návrhy možných opatření

Po celkovém vyhodnocení celého výzkumu mohu konstatovat, že bezpečnost práce a úrazovost na pracovištích odborného výcviku není dle mého názoru špatná. Z vlastní zkušenosti vím, že pro bezpečnost a ochranu zdraví je důležité se pravidelně školit a seznamovat se všemi novinkami jak lépe zabezpečit pracovní prostředí a ochránit tak zdraví veškerého personálu. Proto pro zlepšení BOZP na pracovištích odborného výcviku bych chtěla doporučit několik návrhů:

- do teoretické výuky bych zahrнула více možností jak žáky seznámit s problematikou BOZP. Pokusila bych se o větší provázanost mezi jednotlivými předměty. Díky zábavnějším metodám při výuce, se žáci do výuky více zapojí a toto téma pro ně bude atraktivnější, zajímavější a záživnější (hry, kvízy, videa, soutěže, projekt..)
- doporučuji navštívit různá pracoviště, aby měli žáci možnost poznat jak to na různých pracovištích chodí a jaké jsou mezi jednotlivými provozy rozdíly. Díky tomu mají možnost vidět v praxi, jak jednotlivá pracoviště řeší BOZP a na názorných příkladech jim ukázat veškeré nedostatky
- na odborných pracovištích, kde není přítomen učitel odborného výcviku, bych doporučovala kvůli vyšší úrazovosti častější kontroly žáků a pokusit se s instruktory odborného výcviku domluvit častější proškolení žáků na pracovišti
- školení z BOZP bych pro žáky doporučovala provádět víckrát do roka
- k osvětě bych místo pouček použila vtipně upravené nástěnky v učebnách, na chodbách před učebnami, i na webových stránkách školy. Do přípravy těchto nástěnek bych zapojila i žáky, celou třídu.
- je také důležité nepodceňovat školení pro samotné učitele a instruktory odborného výcviku. I oni se musí zdokonalovat a učit, aby veškeré informace mohli předávat svým žákům
- za důležité také považuji přistupovat ke každému žákovi na pracovišti podle toho, jak se žák na pracovišti chová, jaké má potřeby a zda nemá nějaké zdravotní omezení. Žáci, kteří jsou opatrní, pozorní, zbytečně neriskují a neohrožují své zdraví, nepotřebují tolik pozornosti jako žáci, kteří jsou roztěkaní, nepozorní a neukázněni

- pro zlepšení bezpečnosti doporučuji pravidelnou analýzu všech provozů, kde popíšeme jednotlivé nedostatky a vyhodnotíme rizika, které budeme následně řešit s odpovědnou osobou

5.6 Závěr z praktické části

V praktické části této bakalářské práce jsme se dozvěděli, že při srovnání pracovišť odborného výcviku kde jsou žáci na své odborné praxi má menší počet pracovních úrazů pracoviště, kde je po celou dobu odborného výcviku přítomen učitel odborného výcviku.

Nejčastějším pracovním úrazem je pořezání. Tento pracovní úraz je nejčastější z důvodů neoborné manipulace s noži. Žáci se během své odborné praxe učí správně manipulovat s noži i jinými ostrými předměty tak aby chránili nejen sebe, ale také aby neohrozili nikoho jiného. Proto je důležitá pravidelná kontrola techniky krájení u žáků a názorná ukázka jak nůž správně držet a manipulovat s ním. Pravidelným krájením a cvikem se žáci tuto práci naučí a pravděpodobnost pořezání se je tak daleko nižší.

Druhým častým pracovním úrazem bývá uklouznutí. Tomuto úrazu předchází ve většině případů kluzká podlaha, na které byla vylitá nějaká tekutina.

Na odborném výcviku je nejdůležitější vést své žáky ke kladnému přístupu a postoji k bezpečnosti práce a ochrany zdraví. Je to dlouhý a náročný proces, který vede k získání schopnosti, dovednosti a vědomostem které jsou důležité pro každého žáka v jeho osobním i pracovním rozvoji a uplatnění v profesním životě.

6 Závěr

Jeden z úkolů mé bakalářské práce bylo charakterizovat problematiku BOZP a popsat základní pojmy týkající se odborného výcviku žáků pro obor Kuchař-číšník a přiblížit legislativu, která tuto problematiku řeší. Bakalářskou práci jsem rozdělila do dvou částí.

V první části, té teoretické, jsem se snažila popsat všechny základní pojmy, které odborný výcvik vystihují a vysvětlit jejich podstatu. Důležité bylo také popsat platnou legislativu BOZP a PO a popsat povinnosti, které škola má, aby zajistila svým žákům nejen bezpečné pracovní prostředí, ale také, aby poskytla také všechny ochranné pracovní pomůcky pro své žáky na pracovištích odborného výcviku.

Ve druhé části bakalářské práce jsem se zaměřila na výzkum, ve kterém jsem pomocí dotazníkové metody nasbírala velké množství dat a ty následně zpracovala do několika tabulek a grafů. V této části jsem se snažila zjistit, jak vysoká je úrazovost žáků na odborném výcviku. Jaké nejčastější úrazy se žákům odborného výcviku stávají. Jestli žáci vědí, co znamená BOZP, zda jsou pravidelně proškolení, jestli jsou školou poskytovány osobní ochranné pracovní pomůcky a jakým způsobem si oni sami myslí, že by mohlo dojít ke snížení úrazovosti na pracovištích odborného výcviku. Porovnávala jsem je podle ročníku, pohlaví i podle skutečnosti, zda jsou na pracovišti pod vedením učitele odborného výcviku, nebo instruktora odborného výcviku.

Z dat dotazníku vyplynulo, že žáci, kteří jsou pod vedením učitele odborného výcviku, mají menší počet pracovních úrazů než žáci pod vedením instruktora odborného výcviku. Tento fakt je dán hlavně větším dohledem nad žáky, také přístupem zaměstnanců jednotlivých provozů a i samotným přístupem žáka. Nejčastějším pracovním úrazem je pořezání. Je to také z toho důvodu, že žáci se musí naučit s noži či jinými nástroji nejprve bezpečně manipulovat a zacházet. Častěji mají úraz dívky než chlapci a to ve všech ročnících.

Je důležité vštěpovat všem svým žákům všechny zásady BOZP a připravovat je tak na jejich budoucí povolání. Nestačí žáky jen proškolenat, ale je důležité, aby všichni žáci znali a uměli používat všechny zásady ochrany svého zdraví a vštípili si a dodržovali je, aby se jim staly automatické a byly pro ně přínosem a nezbytnou součástí jejich práce.

Na základě výsledků z praktické části, mohu říci, že cíle mé bakalářské práce byly splněny.

7. Zdroje

CZ-ISCO Klasifikace zaměstnání ISCO [online]. [cit. 2022-01-28]. Dostupné z:
<http://www.cz-isco.cz/isco/2320-ucitele-odbornych-predmetu-praktickeho-vyucovani-a-odborneho-vycviku-krome-pro-zaky-se-specialnimi-vzdelavacimi-potrebami/>

Vyhláška č. 13/2005 Sb: Vyhláška o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, 2005. In: . Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, ročník 2004, číslo 13.

Školský zákon: 561/2004 Sb. ZÁKON o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání. In: . Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, ročník 2004, 561/2004..

Národní ústav pro vzdělávání. *Nuv.cz* [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné z:
<http://www.nuv.cz/t/rvp>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,
<https://www.msmt.cz/ministerstvo/bezpecnost-a-ochrana-zdravi-pri-praci> [online]. [cit. 2022-02-15].

ČESKÁ REPUBLIKA, 2004. *Zákon 563/2004 Sb.: Zákon o pedagogických pracovnících*. In: . Praha, ročník 2004, 563/2004 Sb.

Bezpečnost práce v restauraci a kuchyni. Jaké jsou povinnosti na BOZP při hostinské činnosti?, 2016. *BOZP.cz* [online]. 20.12.2016 [cit. 2022-02-19]. Dostupné z:
<https://www.bozp.cz/aktuality/bezpecnost-prace-v-restauraci-a-kuchyni>

Zákony pro lidi: Zákon 262/2006Sb. [online]. [cit. 2022-02-19]. Dostupné z:
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262#cast4>

DANOVÁ, Eva. *Bezpečnost a ochrana zdraví dětí ve školách*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008. 171 s. Řízení školy. ISBN 978-80-7357-373-7

ROMANĚNKO, Jan a SKÁCELÍK, Pavel. *BOZP a PO v příkladech školské praxe*. 2. vydání. Karviná: Paris, 2018. 405 stran. ISBN 978-80-87173-40-4.

Bezpečnost práce.info [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z:

<https://www.bezpecnostprace.info/hygiena/hygiena-prace-a-pracovniho-prostredi>

BOZP.info: Školní úrazy a jejich odškodňování [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z:

<https://www.bozpinfo.cz/skolni-urazy-jejich-odskodnovani>

ČERNÁ, Libuše, 2002. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci ve školách a školských zařízeních*. Brno: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. ISBN 80-850-2229-X.

NEUGEBAUER, Tomáš, 2016. *Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce, neboli, O čem je současná BOZP*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-106-4.

KELNAROVÁ, Jarmila, 2012. *První pomoc I: pro studenty zdravotnických oborů*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Grada. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-4199-4.

PREVENCE RIZIK: Prevence rizik v zákoníku práce [online]. [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://zsbozp.vubp.cz/prevence-rizik/332-prevence-rizika-v-zakoniku-prace>

DITTRICHOVÁ, Milada a Marie JUROVÁ, 2019. *Bezpečnost práce*. Brno: Akademické nakladatelství CERM. ISBN 978-80-7623-019-4.

Úrazy žáků na praktickém výcviku, 2010. BOZPinfo.cz [online]. 03.05.2010 [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: www.bozpinfo.cz Vyhláška č. 13/2005 Sb: Vyhláška o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, 2005. In: . Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, ročník 2004, číslo 13.

Vyhláška č. 64/2005 Sb.: Vyhláška o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, 2005. In: . Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, ročník 2005, číslo 64.

Vyhláška č. 374/2006 Sb.: Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, 2006. In: . Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, ročník 2006, číslo 374.

Zákon č. 561/2004 Sb.: Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), 2004. In: . ročník 2005, číslo 561.

Zákony pro lidi: Sbírka zákonů. Zákony pro lidi [online]. 2010 [cit. 2021-5-4]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>

Seznam zkratk

BOZP – Bezpečnost práce a ochrana zdraví při práci

RVP – Rámcově vzdělávací program

OOPP – Osobní ochranné pracovní pomůcky

PO – Požární ochrana

MŠMT – Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy

ZoBOZP - Zákon o zajištění dalších podmínek pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci

ZP – Zákoník práce

Seznam příloh

Příloha č. 1 - Záznam o úrazu žáka

Příloha č. 2 - Dotazník

Přílohy

Právníká osoba vykonávající činnost školy nebo školského zařízení (název, sídlo, IČ)		ZÁZNAM O ÚRAZU (DÍTĚTE, ŽÁKA, STUDENTA)	
1.	Jméno, popř. jména, a příjmení zraněného:	Datum narození zraněného:	
	Adresa místa trvalého pobytu zraněného:	Třída, ročník zraněného:	
2.	Jméno, popř. jména, příjmení a adresa místa trvalého pobytu zákonného zástupce zraněného (u nezletilých):		
	Kdy a jak byl zákonný zástupce vyrozuměn:		
3.	Hodina	den	měsíc
	rok vzniku úrazu		
	Místo, kde k úrazu došlo		
	Zraněná část těla		
Zdravotnické zařízení, kde byl zraněný ošetřen, léčen:			
4.	Šlo o úraz smrtelný?		Datum úmrtí:
5.	Popis události:		Popis činnosti:
			Předpokládaná příčina úrazu:
			Preventivní opatření:
6.	Kdo a jak vykonával dozor v době úrazu?		
7.	Byl úraz způsoben nebo ovlivněn jinou osobou (jméno, popř. jména, příjmení, adresa trvalého pobytu této osoby) či vznikl následkem spolupůsobení přírodních živlů nebo zvířat?		
Podpis zraněného (umožňuje-li to jeho stav):		Datum sepsání záznamu o úrazu:	
Jméno, popř. jména, příjmení a podpisy svědků (též zaměstnance, který vykonával dozor):		Podpis vedoucího zaměstnance, razítko:	
8.	Místo pro další záznamy:		

Dotazník

1. Vyber ročník
 - a) První
 - b) Druhý
 - c) Třetí

2. Vyber z následujícího
 - a) Dívka
 - b) Chlapec

3. Jsi na praxi s učitelem odborného výcviku?
 - a) Ano
 - b) Ne

4. Vyber typ zařízení, na kterém absolvuješ svou učební praxi
 - a) Jídelna
 - b) Restaurace
 - c) Hotel
 - d) Bar, kavárna

5. Měl/a jsi již na své školní praxi pracovní úraz?
 - a) Ano
 - b) Ne

6. Kolik úrazů se ti stalo během posledního školního roku
 - a) Jeden
 - b) 2 – 3
 - c) 4 – 5
 - d) Více než 5
 - e) Žádný

7. Jaký byl první pracovní úraz, který se ti stal
 - a) Pořezání
 - b) Popálení
 - c) Uklouznutí
 - d) Nevědomí
 - e) Jiné, uveď.....

8. Co podle tebe znamená zkratka BOZP?
 - a) Bodové ohodnocení z praxe
 - b) Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
 - c) Bezpečné ochranné zdravotní pomůcky

9. Jsi pravidelně proškolen/a z BOZP?
- a) Ano
 - b) Ne
 - c) Nevím
10. Co podle tebe vede k nejčastějším pracovním úrazům
- a) Únava
 - b) Dlouhá pracovní doba
 - c) Nedbalost
 - d) Nepozornost
 - e) Neznalost možných rizik
 - f) Neuposlechnutí učitele/instruktorů
 - g) Nesoustředěnost
11. Hodnotíš své pracovní prostředí jako bezpečné?
- a) Ano
 - b) Ne
12. Poskytla ti škola osobní ochranné pomůcky?
- a) Ano
 - b) Ne
13. Co by podle tebe mohlo snížit riziko pracovních úrazů
- a) Častější školení z BOZP
 - b) Kratší pracovní doba
 - c) Delší, nebo častější přestávky během pracovní doby